

แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๑๔ แผน)

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ

จัดทำโดย

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ
โทรศัพท์/โทรสาร ๐๕๓-๖๖๕๐๗๓

คำนำ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขตท้องที่ที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของท้องถิ่นและเพื่อให้การดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นไปตาม พรบ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ โดยมีเป้าหมายหลักสำหรับป้องกันมิให้เกิดภัยร้ายแรงจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและรัฐ หรือหากเกิดขึ้นต้องสามารถลดหรือความเสียหายที่เกิดมิให้เสียหายน้อยที่สุด เพราะปัจจุบันจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เกิดภัยและอุบัติเหตุต่างๆ ที่มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นสิ่งสำคัญที่สุดคือการเตรียมความพร้อมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และการให้ความสำคัญในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มาก จึงเป็นสิ่งหนึ่งในการลดหรือบรรเทาสาธารณภัยดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ จึงจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ขึ้น

สารบัญ

หน้า

ภาคการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

บทที่ ๑ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑

บทที่ ๒ การป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม

๕

บทที่ ๓ การป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย

๑๑

บทที่ ๔ การป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

๑๓

บทที่ ๕ การป้องกันภัยและบรรเทาภัยจากภัยแล้ง

๑๕

บทที่ ๖ การป้องกันภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน

๑๗

บทที่ ๗ การป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย

๑๙

บทที่ ๘ การป้องกันและบรรเทาภัยจากอากาศหนาว

๒๒

บทที่ ๙ การป้องกันและบรรเทาภัยจากคมนาคมขนส่ง

๒๔

บทที่ ๑๐ การป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดสัตว์

๒๖

บทที่ ๑๑ การป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคแมลงสัตว์ศัตรูพืชระบาด

๒๘

บทที่ ๑๒ การป้องกันและบรรเทาภัยจากพายุหมุนเขตร้อน

๓๐

บทที่ ๑๓ การป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์

๓๔

บทที่ ๑๔ การป้องกันและบรรเทาภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓๗

ภาคผนวก. ก

๔๐

บทที่ ๑

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑.๑ บทนำ

สถานการณ์และแนวโน้มสาธารณภัยของโลกและประเทศกำลังเผชิญกับปัญหาที่มีลักษณะเชื่อมโยงซับซ้อน ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินในวงกว้าง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำให้เกิดภาวะลมฟ้าอากาศแปรปรวน ระดับน้ำทะเลของโลกสูงขึ้น เกิดภาวะแล้งจัด พายุหมุน การกัดเซาะชายฝั่งทะเล อุทกภัยขนาดใหญ่ ดินโคลนถล่ม น้ำป่าไหลหลาก โรคระบาด รวมทั้งการเกิด สาธารณภัยขนาดใหญ่ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีภัยที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ อาทิ แผ่นดินไหว สึนามิ ไฟป่า และหมอกควัน ซึ่งล้วนเป็นสาธารณภัยที่จะต้องเผชิญในปัจจุบันและมีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต อันส่งผลกระทบต่อทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน และมีบทบาทภารกิจ ในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาภัยในลำดับแรกก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ได้กำหนดให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมืองพัทยา) ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นและเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่นเป็นผู้ควบคุมและสั่งการเพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงถือเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญเหตุและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยภายหลังจากสถานการณ์สิ้นสุดลง

ดังนั้น จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการเตรียมความพร้อม การแจ้งเตือนภัย และการดำเนินการช่วยเหลือให้แก่หน่วยงาน ในระดับท้องถิ่น ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบและพื้นที่ข้างเคียง ตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังเกิดภัย ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ และสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ และแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันและลดความสูญเสียต่อชีวิต และทรัพย์สิน รวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

นิยามศัพท์

สาธารณภัยภัย หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธาณชน ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

การป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หมายถึง การดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ในการป้องกันและบรรเทาอันตรายหรือความเสียหายจากภัยฝ่ายพลเรือน ไม่ว่าจะได้กระทำก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย หรือภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว และหมายความรวมถึงการอพยพประชาชนและส่วนราชการด้วย

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นการดำเนินการที่ครอบคลุมถึงสาธารณภัยที่เกิดขึ้นและอาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยรัฐต้องกำหนดมาตรการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้สอดคล้องกับความเสี่ยงภัย ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

๑.๒ วัตถุประสงค์

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีวัตถุประสงค์ เพื่อเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไม่ให้เกิดสาธารณภัยขึ้น โดยระดมสรรพกำลังของฝ่ายพลเรือนทุกด้าน รวมทั้งการสนับสนุนจากฝ่ายทหาร และเมื่อไม่สามารถป้องกันให้เกิดสาธารณภัยขึ้นได้ต้องใช้มาตรการระงับภัยเพื่อที่จะลดผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐให้เหลือน้อยที่สุด และเมื่อสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้ผ่านพ้นไปแล้วจะต้องดำเนินการฟื้นฟูบูรณะความเสียหายต่างๆให้เข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็วที่สุด ทั้งนี้การปฏิบัติงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย จึงจำเป็นต้องจัดระบบการติดต่อสื่อสารที่อำนวยความสะดวกให้สามารถติดต่อประสานงาน สั่งการ รายงานการปฏิบัติและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องระหว่างกองอำนาจการ หน่วยงานและฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว และเชื่อถือได้ไว้ตั้งแต่ยามปกติ

๑.๓ การกิจ

การป้องกันและสาธารณภัยประกอบด้วยภารกิจ ดังนี้

- (๑) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากจากอุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม
- (๓) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอัคคีภัย
- (๔) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม
- (๕) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากภัยแล้ง
- (๖) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากไฟฟ้า
- (๗) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- (๘) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากอากาศยาน
- (๙) การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยจากการคมนาคมขนส่ง
- (๑๐) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากโรคระบาดสัตว์
- (๑๑) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากโรคแมลงสัตว์ศัตรูพืชระบาด
- (๑๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากพายุหมุนเขตร้อน
- (๑๓) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากโรคระบาดในมนุษย์
- (๑๔) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากเทคโนโลยีและสารสนเทศ

๑.๔ หลักการปฏิบัติ

เพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดำเนินการและรับผิดชอบโดยกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำและกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ รวมทั้ง หน่วยสนับสนุนกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตำบลศรีคำ รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับองค์การบริหารส่วนตำบลโดยมีหน้าที่ดังนี้

- (๑) อำนาจการควบคุม กำกับดูแลและประสานการปฏิบัติ ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ

(๒) สนับสนุนการปฏิบัติในกรณีที่เกิดสาธารณภัยในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำและเกินกว่าขีดความสามารถของกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอำเภอ กองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

- เป็นหน่วยปฏิบัติในกรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ความรับผิดชอบของตนเอ
- ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยในเขตจังหวัด ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ
- ให้การสนับสนุนการปฏิบัติตามคำร้องขอของ ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอื่น ๆ

๑.๕ การจัดองค์กร

(๑) ส่วนราชการ และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ในพื้นที่มีหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติตามแผน ร่วมกับกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ในกรณีเกิดสาธารณภัย

(๒) มณฑลทหารบกที่ ๓๗ ค่ายเม็งรายมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องให้แก่กองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ตามที่ได้รับการร้องขอ

(๓) องค์การภาคเอกชนและประชาชน มีหน้าที่ให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานตามแผน รวมทั้งให้การสนับสนุนการปฏิบัติเมื่อได้รับการร้องขอ ตามที่ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจะสั่งการในกรณีที่เกิดภัยขึ้น

๑.๖ การดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๑) ติดตามและประเมินสถานการณ์ในกรณีที่เกิดกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน แต่ละท้องที่ได้พิจารณา และประเมินสถานการณ์แล้ว เห็นว่าอาจจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ หรือเกิดสาธารณภัยขึ้นแล้ว ให้จัดตั้งศูนย์อำนาจการเฉพาะกิจขึ้นมาเพื่ออำนาจการ สั่งการ และควบคุม ดูแลการปฏิบัติแล้วรายงานให้กองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตามลำดับชั้นทราบ

(๒) ภารกิจของกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ มีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนนี้ โดยถือว่าการรักษาชีวิตของประชาชนผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ที่ได้รับบาดเจ็บ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด โดยให้มีการระดมกำลังเจ้าหน้าที่ กำลังประชาชน และเครื่องมือเครื่องใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น เครื่องมือสื่อสารตามความเหมาะสมของสถานการณ์ และกรณีจำเป็นให้จำกัดพื้นที่ที่อยู่อาศัย อพยพประชาชนและส่วนราชการออกจากพื้นที่ประสบภัยได้ โดยคำสั่งของผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบล เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินและจำเป็นอย่างยิ่ง ไม่สามารถรอคำสั่งปฏิบัติการอพยพหรือจำกัดพื้นที่จากผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบล ก็ได้ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตท้องที่ ที่ได้รับผิดชอบมีอำนาจสั่งการไปก่อนแล้วรายงานให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนระดับเหนือขึ้นไปรับทราบโดยไม่ชักช้า

(๓) การขอรับการสนับสนุน ในกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองให้ดำเนินการขอรับการสนับสนุนจากกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่ข้างเคียง หรือกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนระดับเหนือขึ้นไปตามลำดับ

(๔) การเข้าควบคุมการปฏิบัติงาน ในกรณีเกินขีดความสามารถของหน่วยเผชิญเหตุในพื้นที่ หรือกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ให้กองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอำเภอประเมินสถานการณ์เมื่อพิจารณาเห็นว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกินขีดความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ กองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ก็ได้ให้เข้าควบคุมการปฏิบัติงานแทนกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ และประสานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นที่สามารถให้การสนับสนุนการปฏิบัติตามความเหมาะสม

(๕) การสั่งการเพื่อแก้ไขปัญหาในบริเวณเกิดเหตุการณ์ ให้หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติอยู่ภายใต้การสั่งการของผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนระดับเหนือขึ้นไป เข้าควบคุมการปฏิบัติงานก็ให้โอนอำนาจสั่งการระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติให้สั่งการไปยังหัวหน้าชุด ของหน่วยปฏิบัติต่างๆ แล้วให้หัวหน้าชุดเป็นผู้สั่งการต่อไปยังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

๑.๗ การติดต่อสื่อสาร

๑. การติดต่อสื่อสารระหว่างกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ กับกองอำนวยการระดับเหนือขึ้นไปและหน่วยข้างเคียงให้เป็นไปตามระดับชั้นตั้งแต่ อำเภอ จังหวัด จนถึงระดับชาติ

๒. การติดต่อสื่อสารระหว่างกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำกับหน่วยปฏิบัติและหน่วยสนับสนุนในพื้นที่ ให้เป็นไปตามแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของท้องถิ่น

บทที่ ๒

การป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม

๒.๑ บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำประสบปัญหา อุทกภัย และวาตภัย เป็นประจำทุกปี เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ตั้งทำให้ได้รับผลกระทบมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเกิดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชนเป็นจำนวนมาก การกักเก็บน้ำและการเตรียมความพร้อมและการป้องกันด้านอุทกภัย และวาตภัย และโคลนถล่มจึงต้องมีอยู่ตลอด

สถานการณ์ทั่วไป

จากสภาพภูมิประเทศของตำบลศรีคำ มีภูเขาและป่าไม้ล้อมรอบ จึงมีแนวโน้มเสี่ยงต่อดินโคลนถล่ม เนื่องจากเป็นภูเขาและป่าไม้ สภาพพื้นที่ของตำบลศรีคำเป็นที่ราบลุ่ม ตำบลศรีคำตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอแม่จันเป็นระยะทางประมาณ ๘ กิโลเมตร มีพื้นที่รวมประมาณ ๓๘ ตารางกิโลเมตร และมีอาณาเขตติดกับพื้นที่ตำบลต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อตำบลแม่สลองใน	อำเภอแม่ฟ้าหลวง	จังหวัดเชียงราย
	ติดต่อตำบลแม่คำ	อำเภอแม่จัน	จังหวัดเชียงราย
ทิศตะวันออก	ติดต่อตำบลจอมสวรรค์	อำเภอแม่จัน	จังหวัดเชียงราย
ทิศตะวันตก	ติดต่อตำบลแม่สลองใน	อำเภอแม่ฟ้าหลวง	จังหวัดเชียงราย
ทิศใต้	ติดต่อตำบลป่าซาง	อำเภอแม่จัน	จังหวัดเชียงราย

๒.๒ วัตถุประสงค์

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหามหาภัย อุทกภัย และดินโคลนถล่ม ที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝนปี ๒๕๖๗ ตลอดจนเพื่อเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้กับผู้ประสบภัย การฟื้นฟูและบูรณะสิ่งสาธารณูปโภคที่ชำรุดเสียหายให้กับคืนสู่สภาพเดิม รวมทั้งเพื่อเป็นการประสานงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาภัย อุทกภัยและดินโคลนถล่มตำบลศรีคำ ปี ๒๕๖๗ ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์และขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

- เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติหลักและหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติ เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาภัย อุทกภัย และดินโคลนถล่มได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

- เพื่อเป็นการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละฝ่ายแต่ละบุคคลไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และภายหลังที่ภัยผ่านพ้นไปแล้ว

- เพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถฟื้นฟูสภาพพื้นที่และขวัญกำลังใจของผู้ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

๓ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัย

การเตรียมความพร้อมป้องกันและลดผลกระทบ มีแนวทาง ดังนี้

ตรวจสอบ จัดทำและปรับปรุงข้อมูล ประเมินความเสี่ยงภัยในระดับพื้นที่จากภัยพิบัติอุทกภัย และดินโคลนถล่มให้เป็นปัจจุบันเสมอ โดยประเมินภัยและความล่อแหลมเพื่อประเมินโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดอุทกภัยและดินโคลนถล่ม รวมทั้งศึกษาวิธีลดผลกระทบร่วมกับชุมชนในพื้นที่ เพื่อนำไปกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการบริหารจัดการวางแผนป้องกันภัยอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดทำข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยเพื่อรองรับการอพยพให้เป็นปัจจุบัน โดยประสานข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมทรัพยากรธรณี กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมทรัพยากรน้ำ ฯลฯ

จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่มแบบบูรณาการ ในทุกระดับให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่ โดยกำหนดระบบบัญชาการเหตุการณ์ที่เป็นเอกภาพ วิธีการปฏิบัติ ขั้นตอนการปฏิบัติ มอบหมายบุคลากรและหน่วยงานรับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจน ให้สอดคล้องกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ เตรียมการด้านโครงสร้างโดยการสำรวจและก่อสร้างพื้นที่รับปรุงแหล่งน้ำ(แก้มลิง) หรือเส้นทาง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัยและดินโคลนถล่มในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ทุกระดับ พัฒนาระบบเครือข่ายฐานข้อมูลสารสนเทศด้านอุทกภัยและดินโคลนถล่ม ให้มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำรวจ จัดทำฐานข้อมูล บัญชีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร เครื่องจักรกลยานพาหนะ เครื่องมือและอุปกรณ์กู้ชีพกู้ภัย จัดเตรียมระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสารสำรองเพื่อให้เพียงพอและพร้อมใช้งานได้ทันที ตลอดเวลาหรือเมื่อมีภาวะฉุกเฉิน จัดชุดเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังติดตามรายงานข่าวพยากรณ์อากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยาและคำเตือน จากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างใกล้ชิดตลอด ๒๔ ชั่วโมง พร้อมทั้งตรวจสอบข้อมูลปริมาณน้ำฝน ระดับน้ำในแม่น้ำ (สูงกว่า/ต่ำกว่า) โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงการชลประทานเชียงรายเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์โดยให้มีการรายงานข้อมูลที่สำคัญคือ ข่าวอากาศและคำเตือน มีการคาดการณ์กำลัง ปริมาณน้ำฝน และพื้นที่ที่คาดว่าจะเกิด อุทกภัยและดินถล่ม ระดับน้ำ มีข้อมูลของระดับน้ำในแม่น้ำ ระดับสูงสุด และต่ำสุด บริเวณที่คาดว่าจะเกิด น้ำท่วม

จัดให้มีการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า เพื่อกระจายข่าวสารไปยังส่วนราชการและประชาชนโดยผ่านการสื่อสารของทางราชการ สื่อมวลชน วิทยุชุมชนในท้องถิ่น หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน โดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ทุกระดับ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังป้องกันภัยเป็นการล่วงหน้าให้สามารถดำเนินการอพยพประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ได้ทันท่วงทีเมื่อเกิดสถานการณ์ขึ้นให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบและการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินถล่มเตรียมการ ดังนี้

- ติดตั้งเครื่องมือแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าหรือเครื่องวัดปริมาณน้ำฝน ณ ตำบลหรือหมู่บ้านเสี่ยงภัย จัดให้มีผู้ดูแลและบันทึกข้อมูลจากอาสาสมัคร “มิสเตอร์เตือนภัย” ที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วเป็นประจำ อย่างต่อเนื่อง โดยแจ้งเตือนให้ประชาชนในหมู่บ้านทราบทันทีเมื่อมีแนวโน้มว่าอาจเกิดอุทกภัย วาตภัยและดินถล่มขึ้น

- ความรับผิดชอบด้านประชาชน กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ให้มีการแจ้งเตือนภัยประชาชนผู้อาศัยอยู่ริมแม่น้ำพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย วาตภัยดินถล่ม ได้ทราบพร้อมระมัดระวังอันตรายในการเผชิญเหตุการณ์ โดยสำรอง อาหาร เครื่องดื่ม ยา รักษาโรค และอุปกรณ์ฉุกเฉินให้มีการติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดจากทางราชการ เช่น สังเกตสภาพลมฟ้าอากาศการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมของสัตว์ รวมทั้งเตรียมความพร้อมกับการอพยพได้ทันทีเมื่อได้รับแจ้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงอันตรายที่เกิดจากน้ำท่วมขังในเขตชุมชน เช่น อันตรายจาก กระแสไฟฟ้ารั่ว ไฟฟ้าดูดหรือลัดวงจร รวมทั้งระมัดระวังเด็กพลัดตกน้ำ การระวังโรคระบาดที่มากับน้ำท่วม
- ความรับผิดชอบด้านเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่และส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจต่างๆ เตรียมเครื่องมือสื่อสาร และคมนาคมทั้งเครือข่ายหลักและเครือข่ายสำรอง สถานที่ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการป้องกันภัยเช่น เรือท้องแบน รันยนต์บรรทุก เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล เครื่องมือเครื่องใช้ในการกู้ภัย กระสอบทราย เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ข้าวสาร อาหารแห้งเพื่อเตรียมไว้สำหรับนำไปใช้ในกรณีที่เกิดภัย จัดตั้งและฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลืองานเจ้าหน้าที่ เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพล

เรือน (อปพร) อาสาสมัครแจ้งเตือนภัย “มิสเตอร์เตือนภัย” อาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย (OTOS)

๑) เร่งให้ความรู้แก่ชุมชนโดยเน้นการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (community disaster risk mangement:CBDRM)

๒) จัดทำ/จัดทำบัญชีหน่วยงาน/สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และแหล่งสำรองพลังงานไว้ให้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานได้ทันทีในภาวะฉุกเฉิน

๓) จัดให้มีการฝึกซ้อมปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัย วาตภัยและดินถล่ม ในทุกระดับทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๔) แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการล้างท่อระบายน้ำในเขตชุมชน ชุดลอกคูคลอง แหล่งน้ำสาธารณะ รวมทั้งกำจัดวัชพืชสิ่งกีดขวางทางน้ำ เพื่อให้สามารถระบายน้ำออกจากพื้นที่อุทกภัยได้อย่างรวดเร็ว และสามารถกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง ตามโครงการที่ได้ดำเนินการปกติ และโครงการพิเศษของทางราชการ

๕) เมื่อกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ พิจารณาแล้วคาดว่าจะเกิดเหตุ สาธารณภัยจากอุทกภัย วาตภัยและดินถล่ม ให้จัดตั้งศูนย์อำนาจการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัย วาตภัย และดินถล่มในพื้นที่ เพื่อเป็นศูนย์ประสานงานเตรียมการป้องกัน และบรรเทาภัย ในแต่ละระดับความรุนแรงของภัย

๒.๔ ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

๑. กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีหน้าที่ปฏิบัติตามแผนนี้เมื่อได้รับแจ้งเหตุว่าเกิดอุทกภัย วาตภัย และดินถล่ม ขึ้นในพื้นที่ของตนเองและประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบอย่างกว้างขวาง แล้วให้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์อำนาจการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย วาตภัย ดินถล่ม ในพื้นที่ พร้อมทั้งจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อำนาจการเฉพาะกิจฯ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยเร่งด่วนตามระดับความรุนแรง ดังนี้

๑.๑) การช่วยเหลือและให้การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้ถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญเป็นอันดับแรก

๑.๒) การเร่งเคลื่อนย้ายทรัพย์สินของประชาชนและทรัพย์สินของทางราชการไปไว้ในที่ปลอดภัย รวมทั้งจัดการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินพื้นที่อพยพ ซึ่งอาจใช้กำลังประชาชน สนับสนุนการปฏิบัติงานตามความเหมาะสม

๑.๓) จัดหา/จัดส่งเครื่องอุปโภค บริโภค น้ำดื่ม ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพเข้าไปในพื้นที่ที่เกิดเหตุโดยเร่งด่วน

๑.๔) สำรวจความเสียหายและให้การช่วยเหลือตามขีดความสามารถของตนเอง กรณีเกินขีดความสามารถให้ขอรับการสนับสนุนไปยังกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

๒. กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ทุกระดับที่ได้รับการร้องขอสนับสนุนให้จัดส่งความช่วยเหลือด้านต่างๆ เช่น กำลังเจ้าหน้าที่ เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอุปโภค บริโภค เวชภัณฑ์ยารักษาโรค ไปยังพื้นที่ที่เกิดเหตุโดยตรง และต้องรายงานตัวสำหรับการปฏิบัติงานช่วยเหลือต่างๆ ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นที่ประสบภัยทราบด้วย

๓. ในขณะที่สถานการณ์อุทกภัยน้ำกักเซาะคอสะพานขาด น้ำท่วมผิวดินจราจรในระดับสูงที่ไม่สามารถมองเห็นผิวดินจราจรได้ ให้รายงานผู้อำนวยการจังหวัดเชียงรายเพื่อสั่งกำชับสำนักงานแขวงทางเชียงราย ที่ ๑, แขวงทางเชียงรายที่ ๒, สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดเชียงราย ผู้เป็นเจ้าของสายทางแล้วแต่กรณี และ/หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้เร่งตัดป้ายเตือน/วางแผนกั้นปิดช่องจราจร เพื่อให้ประชาชนผู้ใช้เส้นทางถนนดังกล่าว ได้ทราบพร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจหรืออาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกการจราจรในจุดอันตรายดังกล่าว

๔. กรณีผู้สูญหายจากอุทกภัยและดินถล่มที่เกิดขึ้น ให้จัดชุดเคลื่อนที่เร็วโดยสนธิกำลังจากทุกภาคส่วนทั้งหน่วยทหารในพื้นที่จังหวัดเชียงราย, ตำรวจภูธรอำเภอแม่จัน, ตชด.ที่ ๓๒๗, ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต ๑๕ เชียงราย, อาสาสมัคร มูลนิธิภาคเอกชนเข้าไปกู้ภัยค้นหาผู้สูญหายและติดตามในพื้นที่ ที่ประสบภัยเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยด่วน

๕. ในพื้นที่วิกฤตที่ไม่สามารถเดินทางไปในพื้นที่ประสบภัยโดยทางรถยนต์ ให้ประสานขอรับการสนับสนุนเฮลิคอปเตอร์จากหน่วยงานทหารหรือตำรวจในพื้นที่ใกล้เคียง สำหรับเดินทางเข้าไปในพื้นที่วิกฤตเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยด่วน

๖. กรณีมีผู้เสียชีวิตให้ดำเนินการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในกรณีมีผู้เสียชีวิต โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ ตำรวจภูธรอำเภอแม่จัน , ศูนย์พิสูจน์หีบศพ , โรงพยาบาลในเขตพื้นที่หรือใกล้เคียง

๗. เมื่อเกิดอุทกภัยหรือดินถล่มในพื้นที่ ให้เร่งจัดหาอาหาร(ข้าวกล่อง) น้ำดื่ม ยารักษาโรค เครื่องยังชีพที่จำเป็นให้แก่ราษฎรในพื้นที่ที่ประสบภัยให้ทั่วถึงและเพียงพอ รวมทั้งจัดหาที่พักชั่วคราวให้แก่ราษฎรที่บ้านเรือนเสียหาย โดยใช้จ่าย จากเงินอุดหนุนราชการของจังหวัดเชียงราย (งบ ๒๐ ล้านบาท) หรือจากงบฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณี หากเกินขีดความสามารถของหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเชียงรายเข้าควบคุมสถานการณ์แล้วจัดส่งเจ้าหน้าที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องอุปโภค บริโภค เวชภัณฑ์ยารักษาโรค สิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นให้การสนับสนุนไปยังพื้นที่ที่เกิดเหตุและรายงานให้กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติทราบ

๘. กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ รายงานความเสียหายและความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ให้ดำเนินการเป็นระยะๆ ไปยังกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เชียงราย เพื่อรายงานให้หน่วยเหนือทราบข้อมูลอย่างเป็นปัจจุบันจนกว่าเหตุการณ์จะยุติ

๒.๕ การปฏิบัติเมื่อภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

๑. กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีหน้าที่ปฏิบัติตามแผนนี้เมื่อได้รับแจ้งเหตุว่าเกิดอุทกภัย วาตภัย และดินถล่ม ขึ้นในพื้นที่ของตนเองและประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบอย่างกว้างขวาง แล้วให้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย วาตภัย ดินถล่ม ในพื้นที่ พร้อมทั้งจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยเร่งด่วนตามระดับความรุนแรง ดังนี้

๑.๑) การช่วยเหลือและให้การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้ถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญเป็นอันดับแรก

๑.๒) การเร่งเคลื่อนย้ายทรัพย์สินของประชาชนและทรัพย์สินของทางราชการไปไว้ในที่ปลอดภัย รวมทั้งจัดการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินพื้นที่อพยพ ซึ่งอาจใช้กำลังประชาชน สนับสนุนการปฏิบัติงานตามความเหมาะสม

๑.๓) จัดหา/จัดส่งเครื่องอุปโภค บริโภค น้ำดื่ม ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพเข้าไปในพื้นที่เกิดเหตุ โดยเร่งด่วน

๑.๔) สำรวจความเสียหายและให้การช่วยเหลือตามขีดความสามารถของตนเอง กรณีเกินขีดความสามารถให้ขอรับการสนับสนุนไปยังกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

๒. กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ทุกระดับที่ได้รับการร้องขอสนับสนุนให้จัดส่งความช่วยเหลือด้านต่างๆ เช่น กำลังเจ้าหน้าที่ เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอุปโภค บริโภค เวชภัณฑ์ยารักษาโรค ไปยังพื้นที่ที่เกิดเหตุโดยตรง และต้องรายงานตัวสำหรับการปฏิบัติงานช่วยเหลือต่างๆ ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นที่ประสบภัยทราบด้วย

๓. ในขณะที่สถานการณ์อุทกภัยน้ำก่ดเซาะคอสะพานขาด น้ำท่วมผิวดินจรจรในระดับสูงที่ไม่สามารถมองเห็นผิวดินจรจรได้ ให้รายงานผู้อำนวยการจังหวัดเชียงรายเพื่อสั่งกำชับสำนักงานแขวงทางทางเชียงราย ที่ ๑, แขวงทางทางเชียงรายที่ ๒, สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดเชียงราย ผู้เป็นเจ้าของสายทางแล้วแต่กรณี และ/หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้เร่งตัดป้ายเตือน/วางแผนกันปิดช่องจราจร เพื่อให้ประชาชนผู้ใช้เส้นทางถนนดังกล่าวได้ทราบพร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจหรืออาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกการจราจรในจุดอันตรายดังกล่าว

๔. กรณีผู้สูญหายจากอุทกภัยและดินถล่มที่เกิดขึ้น ให้จัดชุดเคลื่อนที่เร็วโดยสนธิกำลังจากทุกภาคส่วนทั้งหน่วยทหารในพื้นที่จังหวัดเชียงราย, ตำรวจภูธรอำเภอแม่จัน, ตชด.ที่ ๓๒๗, ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต ๑๕ เชียงราย ,อาสาสมัคร มูลนิธิภาคเอกชนเข้าไปกู้ภัยค้นหาผู้สูญหายและติดตามในพื้นที่ ที่ประสบภัยเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยด่วน

๕. ในพื้นที่วิกฤตที่ไม่สามารถเดินทางไปในพื้นที่ประสบภัยโดยทางรถยนต์ ให้ประสานขอรับการสนับสนุนเฮลิคอปเตอร์จากหน่วยงานทหารหรือตำรวจในพื้นที่ใกล้เคียง สำหรับเดินทางเข้าไปในพื้นที่วิกฤตเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยด่วน

๖. กรณีมีผู้เสียชีวิตให้ดำเนินการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในกรณีมีผู้เสียชีวิต โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ ตำรวจภูธรอำเภอแม่จัน , ศูนย์พิสูจน์หีบศพ , โรงพยาบาลในเขตพื้นที่หรือใกล้เคียง

๗.เมื่อเกิดอุทกภัยหรือดินถล่มในพื้นที่ให้เร่งจัดหาอาหาร(ข้าวกล่อง) น้ำดื่ม ยารักษาโรค เครื่องยังชีพที่จำเป็นให้แก่ราษฎรในพื้นที่ที่ประสบภัยให้ทั่วถึงและเพียงพอ รวมทั้งจัดหาที่พักชั่วคราวให้แก่ราษฎรที่บ้านเรือนเสียหาย โดยใช้จ่าย จากเงินอุดหนุนราชการของจังหวัดเชียงราย (งบ ๒๐ ล้านบาท) หรือจากงบฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณี หากเกินขีดความสามารถของหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเชียงรายเข้าควบคุมสถานการณ์แล้วจัดส่งเจ้าหน้าที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องอุปโภค บริโภค เวชภัณฑ์ยารักษาโรค สิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นให้การสนับสนุนไปยังพื้นที่ที่เกิดเหตุ และรายงานให้กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติทราบ

๘.กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ รายงานความเสียหายและความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ให้ดำเนินการเป็นระยะ ๆ ไปยังกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเชียงราย เพื่อรายงานให้หน่วยเหนือทราบข้อมูลอย่างเป็นปัจจุบันจนกว่าเหตุการณ์จะยุติ

เมื่อเหตุการณ์ยุติลงแล้ว ให้กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ปฏิบัติตามขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะ ดังนี้

(๑) ให้กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำสำรวจความเสียหายและดำเนินการในการซ่อมแซมส่วนที่เสียหาย และฟื้นฟูบูรณะความเสียหายในเบื้องต้น

(๒) อพยพประชาชนกลับที่อยู่อาศัยตามปกติโดยด่วน หากที่อยู่อาศัยได้รับความเสียหายให้ดำเนินการช่วยเหลือจนกว่าประชาชนจะช่วยเหลือตนเองได้ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพด้วย

(๓) จัดให้มีการบำรุงขวัญ ประชาสัมพันธ์เพื่อฟื้นฟูสภาพจิตใจและให้ข้อมูลคำแนะนำให้ประชาชนเชื่อมั่นในการให้ความช่วยเหลือของทางราชการ

(๔) เมื่อดำเนินการฟื้นฟูบูรณะความเสียหายในเบื้องต้นแล้ว แต่ยังคงมีความเสียหายที่เกินขึ้นเกินขีดความสามารถของกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ให้ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือตามลำดับ

บทที่ ๓

การป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย

๓.๑ บทนำ

สภาพพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ เป็นชุมชน ค่อนข้างหนาแน่นในบางพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย และมักเกิดอัคคีภัยได้โดยง่าย ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและรัฐเป็นอย่างมาก การกำหนดแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยจึงมีความสำคัญและจำเป็นเป็นอย่างยิ่งในการประสานและปฏิบัติงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบและพื้นที่ใกล้เคียง

สถานการณ์ทั่วไป

สภาพความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยในพื้นที่ปัจจุบันมักเกิดขึ้น และมีความเสียหายมากกรณีเกิดอัคคีภัยในเขตชุมชนหนาแน่น และย่านการค้าต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ มีจำนวนค่อนข้างมาก

๓.๒ วัตถุประสงค์

๑.เป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยปฏิบัติหลักและหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติเพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอัคคีภัยได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๒.เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังจากที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

๓.๓ นิยามศัพท์

เจ้าพนักงานท้องถิ่นสำหรับในเขตเทศบาลตำบล หมายถึง นายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรี ที่ได้รับมอบหมาย

นายตรวจ หมายถึง สมาชิกสภาเทศบาลตำบล, ปลัดเทศบาลตำบล, พนักงานเทศบาลตำบล ตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นให้เป็นนายตรวจ

ผู้อำนวยการดับเพลิง ประจำท้องถิ่น (ตามพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๐) หมายถึง ผู้มีหน้าที่ในการอำนวยการดับเพลิง และซ้อมดับเพลิงตามประกาศ กระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งผู้อำนวยการดับเพลิง หรือผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา ให้มีหน้าที่อำนวยการป้องกันอัคคีภัย ระงับภัยและซ้อมระงับอัคคีภัย ผู้อำนวยการดับเพลิงประจำท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลหมายถึง ผู้ว่าราชการ จังหวัดเชียงราย รองผู้ว่าราชการฯ ปลัดจังหวัดฯ ผู้บังคับการตำรวจภูธร นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

เจ้าพนักงานดับเพลิง หมายถึง บุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น แต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย

๓.๔ การปฏิบัติในการป้องกันและระงับอัคคีภัย

๑. ขั้นตอนปฏิบัติก่อนเกิดภัย

๑.๑ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ จัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย เพื่อจัดระบบการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าให้สามารถป้องกันและระงับอัคคีภัยได้ตามสถานการณ์ของ แต่ละพื้นที่ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายซึ่งมีข้อมูลที่สำคัญคือ รถดับเพลิง รถยนต์บรรทุกน้ำ เครื่องมือเครื่องใช้ในการบรรเทาภัย แหล่งน้ำ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ สถานที่เสี่ยงภัย วัตถุอันตรายในพื้นที่ ผู้บังคับบัญชา และการติดต่อสื่อสาร และระบบการป้องกันอัคคีภัย

๑.๒ จัดระบบการแจ้งเหตุ คือ

๑.๒.๑ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ แจ้งฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย โทรศัพท์ ๐๕๓-๖๖๕๐๗๓ ต่อ ๑๓

๑.๒.๒ นอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำแจ้งกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอำเภอหรือสถานี ตำรวจภูธรแม่จัน โทร ๑๙๑ หรือ กองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัด

๑.๒.๓ สำรวจเส้นทาง ทุกซอย ในหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน ทั้ง ๑๑ หมู่บ้าน ว่าสามารถเข้าได้หรือไม่ได้ หากเข้าไม่ได้ จะใช้วิธีการไหนในการเผชิญเหตุ

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

๒.๑ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ให้นำหน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตำบลศรีคำ จัดชุดเผชิญเหตุและระงับเหตุในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบทันทีเมื่อเกิดภัยแจ้งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเพื่อตัดกระแสไฟฟ้าบริเวณที่เกิดภัย รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบ และร้องขอการสนับสนุนกรณีที่เกิดขีดความสามารถ

๒.๒ นอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ให้องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องที่เกิดเหตุออกเผชิญเหตุและระงับเหตุในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบทันทีเมื่อเกิดภัย แจ้งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเพื่อตัดกระแสไฟฟ้าบริเวณที่เกิดภัยรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบ และร้องขอการสนับสนุนกรณีที่เกิดขีดความสามารถ

๒.๓ ประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วดำเนินการดังนี้

๒.๓.๑ เพลิงไหม้เล็กน้อย สามารถระงับเหตุได้ เมื่อดำเนินการแล้วรายงานให้ผู้อำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ทราบ

๒.๓.๒ เพลิงไหม้รุนแรงเกินขีดความสามารถให้ร้องขอความช่วยเหลือจาก เทศบาลตำบล/องค์การบริหารส่วนตำบลใกล้เคียง พร้อมทั้งจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจขึ้นเพื่อประสานการปฏิบัติงาน การรักษาความสงบเรียบร้อย ประชาสัมพันธ์ ให้ผู้อาศัยบริเวณที่เกิดเหตุ และใกล้เคียงทราบถึงการทำงานของเจ้าหน้าที่และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเพื่อป้องกันการสับสน จัดหน่วยรักษาพยาบาล พร้อมทั้งรายงานให้ผู้อำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนทราบทุกระยะ ให้นำหน่วยสนับสนุนกำลังพล วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ไปช่วยเหลือทันทีที่ได้รับ การร้องขอ

๓. ขั้นตอนหลังจากภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

เมื่อเหตุการณ์สงบลงให้กองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ดำเนินการสำรวจผู้ประสบภัย และความเสียหายที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งเร่งรัดดำเนินการให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ หรือจัดสถานที่พักอาศัยชั่วคราวตลอดจนการให้การสงเคราะห์

- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖
- หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๑๘๐๘.๒/ว ๕๙๑๑ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖
- ตามระเบียบการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๘และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๑ ข้อ ๘๒ วรรคสอง

บทที่ ๔

การป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

๔.๑ คำนำ

แผ่นดินไหวเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ แต่การเกิดแผ่นดินไหวบางครั้งเกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น แต่ก่อนการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ใต้ดินก็เป็นต้นเหตุอย่างหนึ่งของการเกิดแผ่นดินไหวซึ่งในปัจจุบัน การเกิดแผ่นดินไหวมีสาเหตุหลักจากการแปรผันของธรรมชาติ ในบริเวณภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยมักจะพบบ่อยครั้ง ซึ่งอาจเกิดผลกระทบต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำในสภาพปัจจุบันตามข้อมูลพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ มีความเสี่ยงในการเกิดแผ่นดินไหวอยู่ระดับหนึ่ง โดยอาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและสูญเสียทรัพย์สินของรัฐและประชาชนได้ เนื่องจากภัยจากแผ่นดินไหวเป็นภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกโอกาส และไม่สามารถพยากรณ์สถานที่เกิดและขนาดความรุนแรงได้ จึงต้องมีแผนป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหว เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในกรณีที่เกิดภัยขึ้น

๔.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเตรียมการป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหว และอาคารถล่มให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการฟื้นฟูบูรณะความเสียหายที่เกิดขึ้น

๒. เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยที่เกี่ยวข้องไว้ให้มีการเตรียมการต่างๆ ตั้งแต่ยามปกติ และพร้อมที่จะปฏิบัติการได้ทุกโอกาสเมื่อเกิดภัย

๓. เพื่อลดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐ ตลอดจนให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนที่ถูกต้องและรวดเร็ว

๔.๓ การปฏิบัติ

๑. ขั้นตอนปฏิบัติก่อนเกิดภัย

๑.๑ จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหว โดยมี การชักซ้อมอบรมและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาภัยที่เกิดขึ้น โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญจากส่วนราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ในการป้องกันและบรรเทาภัย

๑.๒ จัดตั้งหน่วยกู้ภัยแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม ประจำกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เขตท้องที่โดยเจ้าหน้าที่รัฐร่วมกับเอกชน

๑.๓ จัดเจ้าหน้าที่พยาบาลจากสถานพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าประจำกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

๑.๔ สำรวจและกำหนดสถานที่รองรับผู้อพยพที่ปลอดภัย พร้อมเครื่องอำนวยความสะดวก อาหาร น้ำดื่ม สำหรับประชาชนในพื้นที่ของตน

๑.๕ จัดเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์การกู้ภัยในการรื้อถอนซากสิ่งก่อสร้างเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถนำไปปิดกั้นพื้นที่บริเวณที่เกิดการพังทลายหรือถล่มของพื้นดิน เพื่อความปลอดภัยของประชาชน

๑.๖ จัดเตรียมยานพาหนะเพื่อการอพยพประชาชนผู้ประสบภัยและการขนส่งสิ่งของที่จำเป็น

๑.๗ จัดเตรียมเครื่องมือสื่อสารของกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ให้สามารถติดต่อสื่อสารกับหน่วยข้างเคียงและหน่วยเหนือ เพื่อขอรับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เมื่อมีความจำเป็นสามารถสั่งใช้เครื่องมือสื่อสารของเอกชนได้ตามความจำเป็น

๒. การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

๒.๑ เมื่อกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ได้รับแจ้งเหตุ ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับแจ้งเหตุรายงาน ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ และผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบ และให้จัดตั้งศูนย์อำนาจการเฉพาะกิจ พร้อมทั้งแจ้งเตือนภัยให้ประชาชนหลบภัยบริเวณนอกอาคาร และแจ้งเจ้าหน้าที่ไฟฟ้าหยุดปล่อยกระแสไฟฟ้าเพื่อป้องกันเหตุเพลิงไหม้

๒.๒ ให้จัดหน่วย/ศูนย์ คุ้มภัยขึ้น ในศูนย์อำนาจการเฉพาะกิจที่มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการกู้ภัย โดยจัดชุดเคลื่อนที่เร็ว ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ไฟฟ้า เจ้าหน้าที่ประปา พนักงานดับเพลิง ตำรวจ หน่วยพยาบาล เจ้าหน้าที่สื่อสาร และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง พร้อมเครื่องมือเครื่องใช้ ให้เข้าไปดำเนินการกู้ภัยใน บริเวณที่ได้รับความเสียหาย เพื่อค้นหาผู้ประสบภัย แล้วดำเนินการช่วยเหลือ ตามกรณีและจัดชุดสนับสนุน เพื่อให้การสนับสนุนชุดเคลื่อนที่เร็ว หากมีความเสียหายให้ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยข้างเคียง

๒.๓ กรณีเกิดแผ่นดินไหว และบริเวณที่เกิดมีการพังทลายหรือถล่มของแผ่นดินซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินของประชาชนต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นนั้น

๒.๔ จัดระบบการรักษาความปลอดภัยบริเวณที่ได้รับความเสียหายโดยเฉพาะบริเวณอาคารให้ประกาศเป็นเขตควบคุม ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่ที่กำหนด เพื่อความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งการจัดการจราจรบริเวณที่ประสบภัยเมื่อภัยที่เกิดขึ้น หากทวีความรุนแรงเกินขีดความสามารถในการให้ความช่วยเหลือให้ร้องขอรับการสนับสนุนจากกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนชั้นเหนือขึ้นไป และให้กองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน มีหน้าที่ อำนาจการ ควบคุมดูแล สนับสนุนการปฏิบัติ โดยการเข้าไปอำนาจการปฏิบัติในที่เกิดเหตุ

๓. การฟื้นฟูบูรณะ

๓.๑ จัดให้ผู้ได้รับบาดเจ็บหรือผู้ป่วยในบริเวณที่เกิดภัย เข้ารับการรักษาต่อเนื่องในสถานพยาบาลใกล้เคียงหรือสถานพยาบาลที่มีความพร้อมโดยคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตเป็นสำคัญ

๓.๒ กองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ที่ปฏิบัติการฟื้นฟูบูรณะความเสียหายหลังเกิดภัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยเฉพาะอาคารบ้านเรือนและสิ่งก่อสร้างสาธารณประโยชน์ที่ได้รับความเสียหาย สิ่งที่สามารถซ่อมแซมได้ให้ดำเนินการซ่อมแซมส่วนที่ไม่สามารถซ่อมแซมได้ให้รื้อถอนเพื่อป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้น หากเกินขีดความสามารถให้ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับประชาชนที่ประสบภัยให้กลับคืนสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

บทที่ ๕

การป้องกันภัยและบรรเทาภัยจากภัยแล้ง

๕.๑ คำนำ

ในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมิถุนายนของปีถัดไปลักษณะสภาพอากาศของพื้นที่ทั่วไปเป็นช่วงฤดูแล้ง ซึ่งได้เกิดภาวะความแห้งแล้งขึ้นโดยทั่วไปในพื้นที่เชียงราย ทำให้ราษฎรขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตรและเป็นปัญหาเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากพื้นที่อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีแม่น้ำคำ แม่น้ำคิ และแม่น้ำเป็น จำนวน ๓ สาย แต่ไม่มีเขื่อนหรือทำนบกั้นน้ำ เพื่อกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง จึงประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งการให้ความช่วยเหลือและ หาแนวทางแก้ไข ให้แก่ผู้ประสบภัย ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่หนึ่งของแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ

๕.๒ วัตถุประสงค์

๑. เป็นการเตรียมการป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎร โดยให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติ ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง
๓. เพื่อให้สามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้งได้ทันต่อเหตุการณ์ สามารถป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎร
๔. สนับสนุนช่วยเหลือพื้นที่ที่ประสบภัยแล้งและพื้นที่ข้างเคียงตลอดจนพื้นที่อื่นๆที่ร้องขอ

๕.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติ

๑. ขั้นตอนก่อนเกิดภัย

- ๑.๑ สำรวจแหล่งน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำ ทำนบ เหมืองฝาย บ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล ระบบประปา และภาชนะบรรจุน้ำ เช่น ถังน้ำกลางประจำหมู่บ้าน โอ่งน้ำ ทั้งของทางราชการและเอกชน เพื่อเตรียมแหล่งน้ำ พร้อมทั้งปรับปรุงซ่อมแซมให้สามารถกักเก็บน้ำได้ ทั้งนี้ให้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนสำรองน้ำไว้ในฤดูแล้ง
- ๑.๒ สำรวจเครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องสูบน้ำและรถยนต์บรรทุกน้ำ ที่สามารถนำไปดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้งได้
- ๑.๓ สำรวจและจัดทำบัญชีชุมชนในพื้นที่ที่คาดว่าจะประสบปัญหาภัยแล้ง เพื่อเตรียมการให้ความช่วยเหลือได้ทันทีเมื่อเกิดภัย
- ๑.๔ สำรวจแหล่งน้ำหรือลำธารธรรมชาติที่มีน้ำไหลและไหลไปยังที่อื่นในช่วงฤดูแล้ง และเตรียมการจัดสร้างทำนบกั้นน้ำชั่วคราวเพื่อกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง
- ๑.๕ ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงการชลประทานในพื้นที่ และหน่วยงานการเกษตรให้ตรวจสอบปริมาณน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรและเกษตรกรใช้น้ำให้เหมาะสม กับสถานการณ์ของน้ำ สภาพพื้นที่ และใช้น้ำอย่างประหยัดให้เกิดประโยชน์
- ๑.๖ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารการจัดการจัดสรรน้ำและคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการใช้น้ำ ตลอดจนคณะกรรมการบริหารการใช้น้ำของแต่ละพื้นที่หรือแต่ละระดับไว้ล่วงหน้า

๒. การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

- ๒.๑ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ จัดเจ้าหน้าที่ออกตรวจสอบและสำรวจความเดือดร้อนของราษฎรที่ขาดแคลนน้ำ พร้อมทั้งรายงานสถานการณ์การเกิดภัยแล้งให้หน่วยเหนือทราบตามลำดับ ทั้งในด้านพื้นที่ที่ประสบภัย จำนวนราษฎรที่เดือดร้อน และทรัพย์สินเสียหาย

๒.๒ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง ทั้งในด้านการแจกจ่ายน้ำอุปโภคบริโภค การจัดสร้างทำนบกั้นน้ำชั่วคราวเพื่อกักน้ำไว้ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคและใช้ในการเกษตร ตามระเบียบในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

๒.๓ หากเกิดสภาวะการขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรงเป็นผลให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน ให้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือในด้านการรักษาพยาบาล

๒.๔ ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยหากเกินขีดความสามารถให้ร้องขอรับการสนับสนุนจากกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่ใกล้เคียงหรือระดับเหนือขึ้นไป

๒.๕ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรใช้น้ำอย่างประหยัด และระมัดระวังโรคระบาดที่เกิดจากภาวะความแห้งแล้ง พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรทราบถึงการให้ความช่วยเหลือของทางราชการ

๓. การฟื้นฟูบูรณะ

๓.๑ หากมีราษฎรได้รับอันตรายต่อสุขภาพให้ดำเนินการให้การรักษาตามความเหมาะสม

๓.๒ กรณีที่เกิดความเสียหายทางด้านการเกษตร ปศุสัตว์ ประมงหรือการประกอบอาชีพอื่นให้ดำเนินการช่วยเหลือ อาชีพของราษฎรตามระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ ดำเนินการป้องกันปัญหาภัยแล้งในระยะยาว เช่น การจัดสร้างทำนบกักเก็บน้ำ การจัดสร้างฝายชะลอความเร็ว การจัดสร้างระบบประปา หรือโครงการน้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภค บริโภค

๓.๔ จัดทำแผนในการช่วยเหลือสำหรับปฏิบัติในกรณีเกิดเหตุการณ์ในปีต่อไป

บทที่ ๖

การป้องกันภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน

๖.๑ คำนำ

ภัยจากไฟฟ้าและหมอกควันที่เกิดขึ้นในประเทศไทย มักพบในช่วงระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนพฤษภาคม เนื่องจากสภาพอากาศแห้งและอุณหภูมิเฉลี่ยโดยทั่วไปสูงขึ้น ทำให้ความชื้นที่สะสมอยู่ในบริเวณพื้นที่ป่าไม้ลดลง มีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดไฟฟ้าได้มากขึ้น ประกอบกับการกระทำของมนุษย์ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยจงใจหรือความประมาทก็ตาม ได้ก่อให้เกิดปัญหาจากไฟฟ้าและหมอกควันครอบคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้างทั้งในเมืองและชนบท ยิ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพแวดล้อม รวมทั้งทรัพย์สินของราชการและเอกชนการป้องกันและหาแนวทางแก้ไขจึงเป็นมาตรการหนึ่งในการดำเนินการสำหรับการป้องกันภัยจากไฟฟ้าของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ

๖.๒ วัตถุประสงค์

๑. เป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติงาน ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติหลักและหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติ เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดไฟฟ้าได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

๒. เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อม ต่อการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๖.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติ

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัย

๑.๑ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ที่มีพื้นที่ที่อาจจะเกิดไฟฟ้าขึ้นให้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและระงับไฟฟ้า โดยประสานกับหน่วยงานป้องกันและระงับไฟฟ้า ของกรมป่าไม้ที่อยู่ในพื้นที่ตลอดจนหน่วยป้องกันและรักษาป่า

๑.๒ จัดเตรียมหาแหล่งน้ำ รถยนต์บรรทุกน้ำ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันภัยและระงับไฟฟ้า

๑.๓ จัดเตรียมกำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ในการป้องกันและระงับไฟฟ้า รวมทั้งเตรียมการ

๑.๔ สื่อสารกับผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

๑.๕ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ จัดเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบและอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อาสาสมัครป้องกันและระงับไฟฟ้า มีหน้าที่รับแจ้งเหตุ และจัดระบบการแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดไฟฟ้า

๑.๖ ดำเนินการป้องกันและระงับการเกิดไฟฟ้า โดยจัดทำแนวกันไฟ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงผลเสียหายของไฟป่ารวมถึงการณรงค์ให้มีการป้องกันการเกิดไฟฟ้า และรวมกันระงับดับไฟฟ้า โดยการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้และจัดทำป้ายและประชาสัมพันธ์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒. การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

๒.๑ เมื่อเกิดไฟฟ้าขึ้นหรือได้รับแจ้งเหตุให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือ หน่วยอาสาสมัครออกปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการ โดยใช้เครื่องมือเครื่องใช้ที่ได้จัดเตรียมไว้พร้อม

๒.๒ ทั้งรายงานเหตุการณ์ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ และผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบ

๒.๓ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์เฉพาะกิจ ให้การสนับสนุนหน่วยปฏิบัติงานดำเนินการล่วงหน้า โดยประสานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยข้างเคียงและหน่วยที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกเพื่ออำนวยความสะดวกการระงับไฟฟ้า โดยยึดถือความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สิน เป็นสำคัญตามลำดับ

๒.๕ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์แจ้งให้ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุหรือบริเวณที่อาจจะได้รับผลกระทบข้างเคียงทราบเหตุการณ์ตามที่เกิดขึ้นเพื่อป้องกันตนเองหรือระมัดระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้น

๒.๖ ดำเนินการควบคุมไฟฟ้าให้อยู่ในวงจำกัด เพื่อป้องกันมิให้ไฟฟ้าลุกลามขยายออกไปเป็นวงกว้าง พร้อมทั้งรายงานสถานการณ์ให้ผู้อำนวยความสะดวกฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่และชั้นเหนือขึ้นไปทราบทุกระยะจนกว่าสถานการณ์จะยุติ

๒.๗ หากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเกินขีดความสามารถของกองอำนวยความสะดวกการบริหารส่วนตำบลศรีคำ ให้ร้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือกองป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่ใกล้เคียง

๒.๘ เมื่อหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติไปถึงบริเวณที่เกิดเหตุให้รายงานให้ผู้อำนวยความสะดวกฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทราบ และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อำนวยความสะดวกฝ่ายพลเรือนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งรายงานสถานการณ์ให้บุคคลดังกล่าวทราบทุกระยะ

๒. การปฏิบัติการฟื้นฟูบูรณะ

๓.๑ ให้หน่วยพยาบาลทำการรักษาพยาบาลผู้ที่ได้รับอันตราย หรือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ จากการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามหลักการแพทย์

๓.๒ กำหนดพื้นที่ที่เกิดภัยเป็นพื้นที่ควบคุม เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๓ ดำเนินการสำรวจความเสียหาย และพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามระเบียบของทางราชการ

๓.๔ หาแนวทางป้องกันแก้ไข ตลอดจนบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรม

บทที่ ๗

การป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย

๗.๑ คำนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบันความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้พัฒนาการขึ้นมาอย่างรวดเร็วพร้อมการนำสารเคมีและวัตถุอันตราย เข้ามาเป็นส่วนประกอบและดำเนินการทางด้านเทคโนโลยีมากขึ้น การนำสารเคมีและวัตถุอันตรายมาใช้โดยไม่มีความรู้ของมนุษย์ ทำให้สารเคมีเหล่านั้นเกิดอุบัติเหตุและเป็นอันตรายต่อประชาชนและสภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้นำมาใช้ขาดมาตรการในการป้องกันและรักษาความปลอดภัยจากการรั่วไหล การบรรจุ การขนส่ง อาจเกิดเพลิงไหม้และระเบิดขึ้นได้ ซึ่งสารเคมีและวัตถุอันตรายเหล่านั้น มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นวัตถุที่ระเบิดได้ เมื่อได้รับความร้อนของเปลวไฟ ถูกกระแทกหรือจุดระเบิด เช่น กระสุนปืน ดินระเบิด ดินปืน พลุ ดอกไม้ไฟ ประทัด ฯลฯ

๑.เป็นก๊าซที่สามารถติดไฟได้ง่ายเมื่อได้รับความร้อนหรือเปลวไฟ เช่น ก๊าซหุงต้ม ก๊าซไฮโดรเจน บิวเทน ฯลฯ หรือเมื่อสูดดมกลิ่นหรือสัมผัสร่างกายแล้วทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและอาจเสียชีวิตได้ เช่น คลอรีน แอมโมเนีย หรือก๊าซที่ถูกอัดไว้ด้วยความดันสูง เมื่อถูกกระแทกอย่างแรงอาจเกิดระเบิดได้ เช่น คาร์บอนไดออกไซด์ ออกซิเจน ฯลฯ

๒.เป็นของเหลวไวไฟ ที่สามารถติดไฟได้ง่ายเมื่อได้รับความร้อนของเปลวไฟ เช่น บิวเทน แอลกอฮอล์ น้ำมัน ฯลฯ

๓.เป็นของแข็งไวไฟ ที่สามารถลุกไหม้ได้ง่ายเมื่อได้รับความร้อนหรือเปลวไฟเช่น ไม้ขีดไฟ กำมะถัน ลิควิด ฯลฯ หรือสารที่เมื่อถูกน้ำหรือความชื้นจะทำให้เกิดก๊าซไวไฟลุกไหม้ เช่น แคลเซียมคาไบด์ โซเดียม ฯลฯ

๔.เป็นสารออกไซด์ และสารเปอร์ออกไซด์อินทรีย์ หมายถึงสารที่ตัวเองไม่เกิดการลุกไหม้แต่ช่วยให้สารอื่นลุกไหม้ โดยสลายตัวให้ก๊าซออกซิเจนเช่น ปุ๋ย แอมโมเนียในเตรท ต่างทับทิม หรือสารที่สลายตัวแล้วให้ก๊าซออกซิเจน ซึ่งจะทำให้ตัวเองและสารอื่นเกิดการลุกไหม้ เช่น อะเซทิลเปอร์ออกไซด์

๕.เป็นสารมีพิษและสารติดเชื้อโรคเมื่อกินหรือสัมผัสกับผิวหนังแล้ว เป็นอันตรายต่อร่างกายและอาจทำให้เสียชีวิตเช่น ปอท ตะกั่ว ฯลฯ หรือสารที่ปนเปื้อนกับอาหารเมื่อกินเข้าไปแล้วจะเป็นอันตราย เช่น สารละลายพลาสติก สารติดเชื้ออินทรีย์ ฯลฯ

๖.เป็นสารกัมมันตภาพรังสีที่มีการแผ่รังสีออกจากตัวเอง โดยมีความรุนแรงมากกว่า ๐.๐๐๒ ไมโครคูรี ต่อน้ำหนัก ๑ กรัม เช่น โดบอลท์ (๒๗) ฯลฯ

๗.เป็นสารกัดกร่อน ที่มีคุณสมบัติในการทำลายเนื้อเยื่อของร่างกาย เช่น กรด ต่าง

๘.เป็นสารหรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตรายได้ ที่ไม่ได้จัดอยู่ในประเภทใดใน ๘ ประเภทข้างต้น แต่สามารถก่ออันตรายได้

๗.๒ วัตถุประสงค์

๑.เพื่อเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยปฏิบัติหลักและหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติ ให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ ที่เกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตรายได้ อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๒.เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว และสามารถประสานสนับสนุนการปฏิบัติอย่างสอดคล้อง เป็นระบบและรวดเร็ว

๓.สามารถป้องกันและลดความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและผลกระทบที่จะติดตามมาหลังจากเกิดเหตุการณ์

การปฏิบัติ

๑. การปฏิบัติก่อนเกิดภัย

๑.๑ ให้ผู้ประกอบการหรือเจ้าของสถานที่ที่มีการใช้หรือจัดเก็บสารเคมีและวัตถุอันตรายติดตั้งสัญญาณแจ้งเตือนภัยกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน และจัดให้มีระบบการเคลื่อนย้ายคนออกจากสถานที่เกิดเหตุโดยจัดให้มีการฝึกซ้อมการปฏิบัติเป็นประจำ

๑.๒ ให้ผู้ประกอบการ หรือเจ้าของสถานที่ที่มีการใช้หรือจัดเก็บสารเคมีและวัตถุอันตราย จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เช่น หน้ากากป้องกันสารพิษ เครื่องช่วยหายใจชนิดมีถังอากาศ ชุดป้องกันสารเคมี และรองเท้ายาง เป็นต้น พร้อมทั้งจัดให้มีเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับใช้กับสารเคมี หรือวัตถุอันตรายติดตั้งไว้ในสถานที่ประกอบการ และอยู่ในสภาพที่ง่ายต่อการหยิบใช้ ทั้งนี้ให้มีการตรวจสอบเครื่องดับเพลิงอยู่เป็นประจำด้วย

๑.๓ ให้มีการตรวจสอบภาชนะบรรจุสารเคมี ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ไม่ชำรุด รั่วซึม และต้องมีฉลากหรือป้าย บอกชื่อสารเคมี วันหมดอายุ สัญลักษณ์ เตือนอันตราย ข้อควรระวัง ตลอดจนวิธีการบรรเทาอันตรายจาก การรั่วไหลของสารเคมี โดยสามารถมองเห็นได้ง่ายและชัดเจน

๑.๔ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ จัดทำแผนปฏิบัติการแผนที่เสี่ยงภัย ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ที่อาจเกิดอันตรายจากสารเคมีและวัตถุอันตราย รวมทั้งจัดเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันและบรรเทาภัยไว้ให้พร้อม

๒. การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

๒.๑ เมื่อกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ได้รับแจ้งหรือรายงานว่าเกิดเหตุอุบัติเหตุขึ้น เนื่องจากสารเคมีและวัตถุอันตรายให้จัดเจ้าหน้าที่ออกปฏิบัติงานทันทีตามแผนปฏิบัติการ โดยระดมกำลังเจ้าหน้าที่ เครื่องมือเครื่องใช้ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งรายงานเหตุการณ์ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำทราบ และรายงานโดยตรงไปยังสำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนทราบ ทันที

๒.๒ แจ้งอุตสาหกรรมจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด พร้อมทั้งหาข้อมูลเกี่ยวกับสารเคมี พร้อม UN NUMBER ปริมาณและภาชนะบรรจุ ลักษณะการเกิด เพื่อเป็นข้อมูลปฏิบัติในการระงับภัยที่เกิดขึ้นให้ถูกต้องตามลักษณะของสารเคมีและวัตถุอันตรายแต่ละประเภท

๒.๓ จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจในบริเวณที่เกิดเหตุ เพื่อเป็นศูนย์บัญชาการและอำนวยการปฏิบัติ พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ ฯ ทันที

๒.๔ ประชาสัมพันธ์แจ้งให้ประชาชนผู้อาศัยบริเวณที่เกิดเหตุหรือบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบ ช้างเคียงทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และวิธีการป้องกันตัวสำหรับผู้อยู่ในบริเวณที่อาจได้รับอันตราย ให้ปลอดภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายหากจำเป็นให้ประกาศเป็นเขตอันตราย ห้ามมิให้ผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปบริเวณดังกล่าว

๒.๕ ให้หน่วยพยาบาลเคลื่อนย้ายผู้ได้รับบาดเจ็บ ณ จุดเกิดเหตุเข้ารับรักษาในสถานพยาบาลให้ถูกต้องตามหลักการแพทย์

๒.๖ รายงานสถานการณ์ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนชั้นเหนือขึ้นไปทราบทุกระยะจนกว่าเหตุการณ์จะยุติ หากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเกินขีดความสามารถให้ร้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยที่เกี่ยวข้อง และกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนข้างเคียงหรือเหนือขึ้นไป

๒.๗ เมื่อหน่วยสนับสนุนได้รับการร้องขอให้พิจารณาส่งเจ้าหน้าที่หรือผู้เชี่ยวชาญพร้อมวัสดุอุปกรณ์ไปยังบริเวณที่เกิดเหตุตามที่ได้รับการร้องขอ แล้วรายงานให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่ทราบ เพื่อประสานและปฏิบัติพร้อมทั้งรายงานผลการปฏิบัติและสถานการณ์ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทราบทุกระยะ

๓. ขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะ

๓.๑ ให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยพยาบาลพิจารณารักษาพยาบาลผู้ที่ได้รับสารเคมีและวัตถุอันตรายให้ถูกต้องตามลักษณะของสารเคมีและวัตถุอันตราย แต่ละประเภทให้ถูกต้องตามหลักการแพทย์

๓.๒ แจ้งให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสารเคมีและ วัตถุอันตรายจากหน่วยสนับสนุนเข้าไปยังบริเวณที่เกิดเหตุ เพื่อตรวจสอบว่ามีผลกระทบข้างเคียงหรือมีสารเคมีและวัตถุอันตรายตกค้างหรือไม่ เพื่อดำเนินการแก้ไขให้บริเวณที่เกิดภัยและบริเวณข้างเคียงเกิดความปลอดภัย

๓.๓ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่บริเวณที่เกิดภัย ได้ทราบข้อมูลที่แท้จริงและการปฏิบัติที่ถูกต้อง เพื่อความปลอดภัยของบุคคลผู้นั้น พร้อมทั้งรายงานผลให้กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่และชั้นเหนือขึ้นไปทราบ

บทที่ ๘

การป้องกันและบรรเทาภัยจากอากาศหนาว

๘.๑ คำนำ

ภัยหนาวเป็นภัยธรรมชาติที่อาจก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต สัตว์เลี้ยง ของราษฎรในพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ เนื่องจากพื้นที่ตั้งพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ตั้งอยู่ระหว่างหุบเขา ประกอบกับในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ของปีถัดไป เป็นช่วงที่ความกดอากาศสูงจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยทางตอนบน จึงทำให้สภาพอากาศในพื้นที่จังหวัดเชียงราย หนาวจัด ทำให้ราษฎรซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม และมีฐานะยากจนขาดแคลนผ้าห่ม และเครื่องนุ่งห่มป้องกันอากาศหนาวเย็น ประสบกับปัญหาภัยหนาว

๘.๒ วัตถุประสงค์

๑.เป็นการเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติหลักและหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติ เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหากลุ่มภัยจากอากาศหนาวเย็นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๒.เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อม ต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

๘.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติ

๑.การปฏิบัติก่อนเกิดภัย

๑.๑ สำรวจพื้นที่เป้าหมายและจำนวนราษฎรที่ขาดแคลนผ้าห่มและเครื่องนุ่งห่มเพื่อป้องกันอากาศหนาวเย็น โดยแยกหมู่บ้าน ชุมชน พร้อมทั้งจัดทำทะเบียนข้อมูลไว้เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามลำดับความรุนแรง

๑.๒ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ จัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจขึ้น ณ บริเวณสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ เพื่อรับรายงานสถานการณ์และเตรียมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๑.๓ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ร่วมกับประชาสงเคราะห์ จังหวัดและอำเภอ ประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อจัดหาผ้าห่มและเครื่องนุ่งห่มป้องกันอากาศหนาว สำหรับแจกจ่ายให้กับผู้ประสบภัย

๑.๔ ติดตามข่าวสารการพยากรณ์อากาศพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเตรียมป้องกันภัยหนาว พร้อมทั้งระมัดระวังอันตรายจากเหตุเพลิงไหม้ ที่อาจเกิดขึ้นจากการก่อกองไฟเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยหนาว

๒.การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

๒.๑ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ตรวจสอบและพิจารณาช่วยเหลือโดยการแจกจ่ายเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนถึงเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในการป้องกันและบรรเทาภัย

๒.๒ ให้ความช่วยเหลือในด้านการรักษาพยาบาลแก่ราษฎรที่เจ็บป่วยเนื่องจากอากาศหนาว

๒.๓ ให้ความช่วยเหลือในด้านการรักษาสัตว์เลี้ยงของราษฎรที่เจ็บป่วยเนื่องจากภาวะอากาศหนาวเย็น

๒.๔ หากภาวะความหนาวเย็นมีความรุนแรงและเป็นเวลานานให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเพิ่มมากขึ้นและเกินขีดความสามารถของกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ให้ร้องขอรับการสนับสนุนจากกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัด รวมทั้งองค์กรเอกชนประชาชนทั่วไป เพื่อให้การสนับสนุนในด้าน เครื่องนุ่งห่ม เครื่องอุปโภค – บริโภค

๒.๕ รายงานสถานการณ์ ให้กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขึ้นเหนือขึ้นไปทราบทุกระยะ

๓. การฟื้นฟูบูรณะ

๓.๑ สำรวจประชาชนและสัตว์เลี้ยงของประชาชนที่เจ็บป่วย แล้วเร่งรัดให้การรักษาพยาบาลเพื่อให้กลับสู่สภาพเดิมตามความเหมาะสมโดยเร็ว

๓.๒ ให้การสงเคราะห์ประชาชนที่ได้รับความเสียหายทางด้านปศุสัตว์และการเกษตรตามระเบียบของทางราชการ

๓.๓ จัดให้มีการฟื้นฟูด้านอาชีพเพื่อให้ประชาชนสามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ

บทที่ ๙

การป้องกันและบรรเทาภัยจากการคมนาคมขนส่ง

๙.๑ คำนำ

ในปัจจุบัน สถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจมีความเจริญขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้มีการพัฒนาการทางปัจจัยการผลิตควบคู่กันไป โดยเฉพาะอย่างการคมนาคมขนส่งวัตถุอันตราย สารเคมีเข้าสู่กระบวนการผลิตและการขนส่งผลิตภัณฑ์ ออกสู่ตลาดหรือผู้บริโภคซึ่งอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นจากการจราจร การขนส่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อมเป็นจำนวนมาก และเป็นสาเหตุของสาธารณภัยอื่น ๆ ตามมาอีก เช่น ภัยจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย จึงจำเป็นต้องกำหนดแผนการจัดการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพไว้ล่วงหน้า

๙.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยปฏิบัติเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกัน

๒. เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติทั้งในระยะก่อนเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านไปแล้ว

๙.๓ การปฏิบัติ

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัย

๑.๑ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ สำนักงานขนส่งจังหวัด สาธารณสุขจังหวัดหรือโรงพยาบาล สถานีตำรวจอำเภอแม่จัน และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด วางมาตรการในการขนส่ง การจราจร ตลอดจนการเคลื่อนย้ายสารเคมีและวัตถุอันตราย

๑.๒ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยเส้นทางหรือบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุซ้ำซาก เส้นทางอันตรายที่มีการขนส่งสารเคมีหรือวัตถุอันตราย รวมทั้งข้อมูลผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีหรือวัตถุอันตราย

๑.๓ จัดให้มีการฝึกซ้อม การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยทางการคมนาคมขนส่งไว้ล่วงหน้าเป็นประจำ

๒. การปฏิบัติขณะเกิดภัย

๒.๑ เมื่อได้รับแจ้งหรือรายงานว่ามีอุบัติเหตุจราจรด้วยรถบรรทุกขนส่งขนาดใหญ่ หรืออุบัติเหตุจากการขนส่งสารเคมีหรือวัตถุอันตรายให้กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ จัดหน่วยกู้ภัยออกปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาภัยทันที

๒.๒ นำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลเพื่อทำการรักษาพยาบาลโดยเร่งด่วนให้ถูกต้องตามหลักการแพทย์ พร้อมทั้งจัดระเบียบการจราจรบริเวณที่เกิดภัยและดูแลความสงบเรียบร้อย โดยจัดกำลังอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ช่วยเหลือการปฏิบัติงาน

๒.๓ หากสถานการณ์มีความรุนแรงเกินขีดความสามารถของกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ให้ร้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอำเภอ เพื่อขอรับการสนับสนุนรถยนต์กู้ภัยและวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๓. การฟื้นฟูบูรณะ

๓.๑ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ดำเนินการฟื้นฟูบูรณะทันทีเมื่อภัยได้สงบลง และจัดหน่วยบรรเทาทุกข์ให้การสงเคราะห์และรักษาพยาบาลผู้ประสบภัย

๓.๒ สำรวจความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือของผู้ประสบภัยแล้วดำเนินการให้ความช่วยเหลือให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๓.๓ ดำเนินการล้างสารพิษต่าง ๆ ให้หมดสิ้นหรือควบคุมให้ปลอดภัย

๓.๔ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสืบสวนถึงสาเหตุการเกิดภัยอันตรายตามอำนาจหน้าที่

บทที่ ๑๐

การป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดสัตว์

๑๐.๑ คำนำ

ในปัจจุบัน โรคระบาดจากสัตว์เป็นภัยอีกประเภทหนึ่งที่มีมากขึ้นในหลายๆ พื้นที่ มีทั้งชนิดรุนแรง และชนิดฉับพลัน และสามารถกระจายติดต่อจากพื้นที่หนึ่งสู่พื้นที่หนึ่งได้อย่างรวดเร็ว สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินและความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก หากไม่มีการป้องกันที่ถูกต้องเหมาะสม ดังกรณีที่ผ่านมา เช่นกรณีของไข้หวัดนกเป็นต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดแผนการจัดการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพไว้ล่วงหน้า

๑๐.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยปฏิบัติเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกัน

๒. เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติทั้งในระยะก่อนเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้พ้นไปแล้ว

๑๐.๓ การปฏิบัติ

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัย

๑.๑ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอปศุสัตว์เขต สำนักงานขนส่งจังหวัด สาธารณสุขอำเภอหรือโรงพยาบาล สถานีตำรวจ อำเภอแม่จัน ตลอดจนหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางมาตรการ จัดตั้งหน่วยควบคุมไว้ล่วงหน้าเพื่อสามารถเข้าไปควบคุมได้ทันทีเมื่อเกิดโรค

๑.๒ เตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องสำหรับควบคุมและกำจัดโรคตลอดจนบุคลากรในหน่วยงาน ชี้แจงและมอบหมายภารกิจที่ต้องปฏิบัติเมื่อเกิดโรคระบาดจากสัตว์พร้อมแนะนำหรืออบรมความรู้ที่ถูกต้องตามความเหมาะสม

๑.๓ จัดให้มีการฝึกซ้อมการช่วยเหลือหรือสร้างสถานการณ์หากเกิดภัยดังกล่าวเพื่อเตรียมความพร้อมให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคหากเกิดภัย เพื่อการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. การปฏิบัติขณะเกิดภัย

๒.๑ เมื่อได้รับแจ้งเหตุหรือสงสัยว่าเกิดการระบาดของโรคระบาดจากสัตว์ ให้แจ้งกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ปศุสัตว์จังหวัดสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ปศุสัตว์เขต ภายใน ๒๔ ชม.และยืนยันต่อปศุสัตว์จังหวัดหลังได้รับข่าวการเกิดโรค

๒.๒ ประกาศเขตโรคระบาดสัตว์และการควบคุมเคลื่อนย้ายตาม พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙ พร้อมดำเนินการควบคุมโรคเต็มรูปแบบ

๒.๓ ประสานการทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนสนับสนุนการควบคุมโรคให้เร่งด่วน และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยจัดกำลังอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ช่วยเหลือการปฏิบัติงาน

๒.๔ หากสถานการณ์มีความรุนแรงเกินขีดความสามารถ ให้ร้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓. การฟื้นฟูบูรณะ

๓.๑ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ดำเนินการฟื้นฟูบูรณะทันทีเมื่อ ภัยได้สงบลง และจัดหน่วยบรรเทาภัยให้ถูกต้องและเหมาะสม

๓.๒ สำนวจความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือของผู้ที่ประสบภัยจากโรคระบาด แล้วดำเนินการให้ความช่วยเหลือให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๓.๓ ดำเนินการเฝ้าระวังภายหลังการเกิดโรคอย่างใกล้ชิด

๓.๔ ทำลายสัตว์ที่ป่วยหรือเป็นพาหะของโรคตามระเบียบของกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาดและการทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด พ.ศ. ๒๕๓๘

บทที่ ๑๑

การป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคแมลงสัตว์ศัตรูพืชระบาด

๑๑.๑ คำนำ

เนื่องจากโรคระบาดจากแมลงและศัตรูพืชสัตว์เป็นภัยอีกประเภทหนึ่งที่มีมากขึ้นในหลายๆพื้นที่ ซึ่งเกิดจากความผิดปกติของระบบนิเวศวิทยาเป็นภัยที่ปัจจุบันมีความสลับซับซ้อนและรุนแรงสามารถขยายขอบเขตและสร้างความเสียหายให้กับผลผลิตของเกษตรกรและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศได้จึงจำเป็นต้องกำหนดแผนการจัดการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพไว้ล่วงหน้า

๑๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยปฏิบัติเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกันตลอดจนเฝ้าระวังและเตือนภัยจากการเกิดโรคระบาด

๒. เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติทั้งใน ระยะก่อนเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้พ้นไปแล้ว

๑๑.๓ การปฏิบัติ

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัย

๑.๑ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ สำนักงานเกษตร จังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ สาธารณสุขอำเภอหรือโรงพยาบาลแม่จัน สถานีตำรวจอำเภอแม่จัน ตลอดจน หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกัน วางมาตรการ จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการ ควบคุมไว้ล่วงหน้าเพื่อ สามารถเข้าไปควบคุมได้ทันทีเมื่อเกิดโรค

๑.๒ เตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องสำหรับควบคุมและกำจัดโรค ตลอดจน บุคลากรในหน่วยงาน ชี้แจงและมอบหมายภารกิจที่ต้องปฏิบัติเมื่อเกิดโรคแมลง สัตว์ศัตรูพืชระบาดพร้อมแนะนำ หรืออบรมความรู้ที่ถูกต้องตามความเหมาะสม

๑.๓ สำรวจพร้อมหาข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นศูนย์วิจัยพืช ในการบริหารจัดการหาก เกิดภัยดังกล่าวเพื่อเตรียมความพร้อมให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงาน

๒. การปฏิบัติขณะเกิดภัย

๒.๑ เมื่อได้รับแจ้งเหตุหรือสงสัยว่าเกิดโรคแมลง สัตว์ศัตรูพืชระบาด ให้แจ้งกองอำนวยการ ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ สำนักงานเกษตรอำเภอ / จังหวัดทราบหลังได้รับข่าวการ เกิดโรค

๒.๒ กรมวิชาการเกษตรวิเคราะห์ข้อมูลของโรค หากข้อมูลที่ชัดเจนให้แจ้งหรือประชาสัมพันธ์ ให้หน่วยงานและพื้นที่ทราบเพื่อป้องกันและแก้ไขต่อไป

๒.๓ ประสานการทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนสนับสนุนการควบคุมโรคให้เร่งด่วน และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยจัดกำลังอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ช่วยเหลือการปฏิบัติงาน

๒.๔ หากสถานการณ์มีความรุนแรงเกินขีดความสามารถ ให้ร้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือที่ เกี่ยวข้องต่อไป

๓. การฟื้นฟูบูรณะ

๓.๑ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ดำเนินการฟื้นฟู บูรณะทันทีเมื่อภัยได้สงบลงและจัดหน่วย / ศูนย์บรรเทาภัยให้ถูกต้องและเหมาะสม

๓.๒ สำรวจความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือของผู้ที่ประสบภัยจากโรคระบาด แล้วดำเนินการให้ความช่วยเหลือให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๓.๓ ดำเนินการเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์ภายหลังการเกิดโรคอย่างใกล้ชิด

๓.๔ ประสานสำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตร กรมวิชาการเกษตร แนะนำส่งเสริมให้ความรู้ในการหามาตรการป้องกันกำจัดต่อไป

บทที่ ๑๒

การป้องกันและบรรเทาภัยจากพายุหมุนเขตร้อน

๑๒.๑ คำนำ

พายุหมุนเขตร้อนเป็นปัญหาด้านสาธารณสุขที่สำคัญอีกประเภทหนึ่ง เนื่องจากประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อนระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพายุ ที่เคลื่อนตัวจากฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกเข้าสู่ประเทศไทย จะมีทั้งผลดีและผลเสียต่อประเทศไทย โดยพายุที่เคลื่อนตัวเข้าสู่ประเทศไทยโดยตรง เช่น พื้นที่ในภาคใต้จะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างมาก โดยภัยจากพายุขึ้นอยู่กับความแรงของพายุ กล่าวคือ พายุไต้ฝุ่นจะก่อให้เกิดความเสียหายมากที่สุด รองลงมาคือพายุโซนร้อนและพายุดีเปรสชันตามลำดับ ภัยจากพายุหมุนเขตร้อนเป็นภัยธรรมชาติที่มีความรุนแรงมากและส่งผลกระทบเป็นบริเวณกว้าง จึงต้องมีการเตรียมการเพื่อป้องกันความเสียหายและลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๑๒.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อนชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่เกิดจากภัยพายุหมุนเขตร้อน

๒. เพื่อให้การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถฟื้นฟูพื้นที่ประสบ ภัยให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

๓. เพื่อกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนในการป้องกันและบรรเทาสถานการณ์ฉุกเฉินจากภัยพายุหมุนเขตร้อนให้ชัดเจน บูรณาการ และมีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์

พายุหมุนเขตร้อน (Tropical Cyclone) หมายถึง พายุหมุนที่เกิดขึ้นในน่านน้ำ เขตร้อน มีความกดอากาศที่ศูนย์กลางของพายุต่ำมาก และมีลมพัดเวียนเป็นรูปก้นหอยเข้าหาศูนย์กลางของพายุในชั้นบรรยากาศระดับล่างแบบทวนเข็มนาฬิกาโดยสามารถแบ่งชนิดของพายุตามความแรงของลมที่พัดเวียนเข้าหาศูนย์กลางเป็น ๓ ระดับ คือ

(๑) พายุดีเปรสชัน เมื่อมีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลางไม่ถึง ๖๓ กิโลเมตรต่อชั่วโมง

(๒) พายุโซนร้อนหรือพายุไซโคลน มีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลาง ๖๓-๑๑๗ กิโลเมตรต่อชั่วโมง

(๓) พายุไต้ฝุ่นหรือพายุไซโคลนกำลังแรง เป็นพายุที่มีความแรงลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลางมากกว่า ๑๑๗ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ส่วนชื่อพายุที่เรียกแตกต่างกันนั้น ขึ้นอยู่กับแหล่งที่เกิดของพายุ กล่าวคือในมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันออกรวมทั้งทะเลจีนใต้ จะเรียกพายุโซนร้อนและไต้ฝุ่น ส่วนในมหาสมุทรอินเดียเหนือรวมทั้งอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามันจะเรียกพายุไซโคลน พายุเหล่านี้ทำให้เกิดสาธารณภัยได้หลายประเภทพร้อมกัน ทั้งวาตภัย อุทกภัย และคลื่นพายุซัดฝั่ง ลมที่พัดแรงเป็นอันตรายต่อชีวิตและทำลายล้างทรัพย์สินตามแนวเส้นทางเดินของพายุและพื้นที่ใกล้เคียง ลมแรงดังกล่าวยังก่อให้เกิดคลื่นลมในทะเลที่มีความสูงเป็นอันตรายต่อการเดินเรือ และถ้าพายุที่มีความแรงลมมากกว่า ๑๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง จะมีโอกาสสูงที่จะก่อให้เกิดคลื่นพายุซัดฝั่ง (Storm Surge) ที่เป็นอันตรายต่อชีวิตและกิจกรรมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบตามแนวชายฝั่งทะเลได้

วาทภัยจากพายุหมุนเขตร้อน หมายถึง ความเสียหายของอาคารบ้านเรือน ต้นไม้ และสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นบริเวณกว้างจากความแรงของลมที่พัดเวียนเข้าหาศูนย์กลางของพายุ ภัยดังกล่าวเกิดขึ้นตามแนวเส้นทางเดินของพายุ โดยปกติจะมีความกว้าง ๕๐-๑๐๐ กิโลเมตร ขึ้นอยู่กับขนาดและความแรงของพายุแต่ละลูก โดยความเสียหายจะมีมากที่สุดบริเวณใกล้แนวศูนย์กลางที่พายุเคลื่อนผ่าน

คลื่นซัดชายฝั่ง (Storm Surge) คือ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมกับพายุหมุนเขตร้อน ที่มีความแรงลมมากกว่า ๑๐๐ กิโลเมตร ระดับน้ำที่สูงขึ้นจากความกดอากาศที่ลดต่ำลงบริเวณใกล้ศูนย์กลางของพายุพร้อมกับคลื่นลมแรงจัดที่พัดเข้าหาฝั่ง ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่ราบชายฝั่งทะเลใกล้ศูนย์กลางของพายุ โดยเฉพาะพื้นที่ชายฝั่งที่เป็นด้านรับลม ระดับความรุนแรงของความเสียหายจะขึ้นอยู่กับความแรงลมของพายุ สภาพภูมิประเทศ และขนาดของชุมชน

พายุฤดูร้อน (Thunderstorms) ส่วนมากจะเกิดระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน โดยเกิดในช่วงที่มีลักษณะอากาศร้อนอบอ้าวติดต่อกันหลายวัน และเมื่อมีอากาศเย็นจากความกดอากาศสูงในประเทศจีนพัดมาปะทะกับอากาศร้อน จะทำให้อากาศร้อนขึ้นที่เบากว่าลอยตัวขึ้นเหนืออากาศเย็นอย่างรวดเร็ว เกิดเป็นเมฆและพายุฟ้าคะนองที่มียอดเมฆสูงมาก (เมฆคิวมูโลนิมบัส) เกิดพายุฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง ฟ้าผ่า และมักมีลูกเห็บตกตามมามาก พายุฤดูร้อนมักเกิดขึ้นและสิ้นสุดลงในช่วงเวลาสั้นๆ ไม่เกินหนึ่งชั่วโมง และครอบคลุมบริเวณพื้นที่ไม่เกิน ๒๐-๓๐ กิโลเมตรแต่จะมีลมกระโชกแรงที่เริ่มสร้างความเสียหาย เมื่อมีความแรงลมตั้งแต่ ๕๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมงขึ้นไป

ลูกเห็บ(Hail)เป็นก้อนน้ำลักษณะเหมือนน้ำแข็งรูปร่างไม่แน่นอน เกิดจากละอองหยาดฝนซึ่งเย็นแบบยิ่งยวดในเมฆฝน (ยังอยู่ในสภาพของเหลวที่อุณหภูมิต่ำกว่าจุดเยือกแข็ง) ปะทะกับวัตถุแข็ง เช่น ฝนฝุ่น หรือก้อนลูกเห็บที่เกาะตัวอยู่ก่อนแล้ว จนเกิดการแข็งตัวเกาะรอบวัตถุนั้นๆ และกลายเป็นก้อนลูกเห็บซึ่งมักเกิดขึ้นพร้อมกับพายุฤดูร้อน

วาทภัยจากพายุฤดูร้อน หมายถึง ความเสียหายของอาคารบ้านเรือน ต้นไม้ และสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นบริเวณแคบๆ จากลมกระโชกแรงที่เกิดจากพายุฝนฟ้าคะนองหรือลูกเห็บมักเกิดในระยะเวลาสั้นๆ ซึ่งบ่อยครั้งมีความเร็วลมเกินกว่า ๑๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง

๑๒.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัย ประกอบด้วย

๑.การป้องกันและลดผลกระทบ มีแนวทางดังนี้

๑.๑ ประเมินความเสี่ยงภัยจากพายุหมุนเขตร้อน โดยการประเมินภัยและความอ่อนแอเพื่อประเมินโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดพายุหมุนเขตร้อน รวมทั้งศึกษาวิธีลดผลกระทบเพื่อนำไปกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการบริหารจัดการภัยจากพายุหมุนเขตร้อน หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมอุตุนิยมวิทยา งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๒ ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย และจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยจากพายุหมุนเขตร้อน รวมทั้งข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยเพื่อรองรับการอพยพให้เป็นปัจจุบัน หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมอุตุนิยมวิทยา งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๓ จัดทำฐานข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์การกู้ชีพกู้ภัย เพื่อให้พร้อมเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน หน่วยงานหลัก ได้แก่ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิ และองค์กรเอกชน

๑.๔ พัฒนาระบบเครือข่ายฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับพายุหมุนเขตร้อน ให้มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน

๑.๕ เสริมสร้างความรู้และความตระหนักแก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน เกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและปลอดภัยจากพายุหมุนเขตร้อน

๒. การเตรียมความพร้อม มีแนวทางดังนี้

๒.๑ จัดตั้งและฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลืองานเจ้าหน้าที่ เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อาสาสมัครแจ้งเตือนภัย อาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย

๒.๒ ให้ความรู้แก่ชุมชนโดยเน้นการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน

๒.๓ พัฒนาระบบการพยากรณ์และติดตั้งอุปกรณ์เตือนภัยในพื้นที่เสี่ยง พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังเพื่อการเตือนภัยจากพายุหมุนเขตร้อน

๒.๔ จัดเตรียมเครื่องจักร เครื่องมือ ยานพาหนะ และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น เพื่อนำไปใช้ในพื้นที่ในกรณีที่เกิดภัย

๒.๕ สำรองปัจจัยสี่ตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อรองรับการอพยพและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันทีเมื่อเกิดภัย

๒.๖ จัดเตรียมระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสารรอง และระบบสื่อสารสำรอง ที่จำเป็น พร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสารให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา

๒.๗ จัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยเพื่อรองรับผู้ประสบภัย พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคที่จำเป็น

๓. ขณะเกิดภัยการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน มีแนวทาง ดังนี้

๑. เมื่อได้รับข้อมูลการเกิดพายุหมุนเขตร้อน ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหายุหมุนเขตร้อนตามระดับความรุนแรงพร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ และดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติของศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ

๒. กรณีจำเป็นต้องรับบริจาคความช่วยเหลือด้านต่างๆ จากสาธารณชน ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ จัดตั้งศูนย์รับบริจาคและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดสถานที่เก็บรักษาสิ่งของและเงินบริจาค รวมทั้งวิธีการแจกจ่ายเพื่อให้เกิดเอกภาพ และเป็น ประโยชน์แก่ผู้ประสบภัยอย่างเสมอภาค และทันเหตุการณ์

๓. ดำเนินการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในกรณีมีผู้เสียชีวิต หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ

๔. หลังเกิดภัยการจัดการหลังเกิดภัย มีแนวทาง ดังนี้

๑. ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบดำเนินการประเมินความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น โดยจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

๒. จัดหาที่พักอาศัยชั่วคราว และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยด้านสุขภาพอนามัย สภาพจิตใจ

๓. การจัดการศพผู้เสียชีวิต มีแนวทางดังนี้

๓.๑ จัดหาสถานที่เก็บรักษาศพและพื้นที่ในการพิสูจน์เอกลักษณ์ศพผู้เสียชีวิต

๓.๒ การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการส่งกลับ ให้เป็นไปตามข้อตกลง ความร่วมมือการปฏิบัติงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการส่งกลับในกรณีภัยพิบัติร้ายแรง ระหว่างกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๓.๓ การเคลื่อนย้ายศพ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับอำเภอ และจังหวัด ควบคุมการเคลื่อนย้ายศพผู้เสียชีวิต โดยการสนับสนุนของกระทรวงคมนาคม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นตามความจำเป็น

๔. ป้องกัน ฝ้าระวัง และควบคุมโรคที่อาจเกิดขึ้นทั้งด้านร่างกายและจิตใจ หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมควบคุมโรค กรมอนามัย และกรมสุขภาพจิต

๕. ฟื้นฟูคุณภาพชีวิต และฟื้นฟูอาชีพของผู้ประสบภัย ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ให้สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างปกติ

๖. ฟื้นฟูและจัดการระบบสิ่งแวดล้อมชุมชน ทั้งระบบบำบัดน้ำเสีย สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับผลกระทบจากพายุหมุนเขตร้อนให้ใช้การได้ดังเดิม

๗. ฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งสิ่งสาธารณประโยชน์อื่นๆ ที่ได้รับความเสียหายให้กลับสู่สภาพเดิม เช่น สถานที่ราชการ โรงเรียน สถานที่ท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเสียหาย รวมทั้งแก้ไขปัญหาภาวะมลพิษ

๘. ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ ในเขตพื้นที่ที่เกิดเหตุดำเนินการฟื้นฟูบูรณะ ความเสียหายในเบื้องต้นโดยใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ก่อน กรณีที่เกินขีดความสามารถให้พิจารณาช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติม

๙. จัดให้มีการศึกษาผลกระทบจากพายุหมุนเขตร้อนที่มีต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชนเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการภัยจากพายุหมุนเขตร้อนในอนาคต

บทที่ ๑๓

การป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์

๑๓.๑ บทนำ

โรคระบาดในมนุษย์ เป็นภัยประเภทหนึ่งที่มีเกิดขึ้นในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งแบบฉับพลัน และมีการระบาดที่รวดเร็วรุนแรงสามารถแพร่กระจายจากพื้นที่หนึ่งไปสู่พื้นที่อื่น ๆ หรือประเทศอื่นได้โดยง่าย เนื่องจากปัจจุบันการคมนาคมเจริญก้าวหน้า สามารถขนส่งหรือเคลื่อนย้ายวัตถุสิ่งของหรือการเดินทางของมนุษย์ได้อย่างรวดเร็ว และมีช่องทางการเดินทางหลายรูปแบบ ซึ่งหากมีการระบาดเกิดขึ้นจะเป็นอันตรายต่อสาธารณสุขอย่างมาก ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ถ้าไม่มีมาตรการป้องกันควบคุมและแก้ไขที่มีประสิทธิภาพเพียงพอจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

ปัจจุบัน ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขคาดการณ์ว่า หากเกิดการระบาดจะมีผู้ป่วยมากถึง ๒๖ ล้านคน และจะมีผู้เสียชีวิตประมาณ ๒๖,๐๐๐-๑๔๓,๐๐๐ คน นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ประมาณการผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยโดยรวม เมื่อครั้งมีการระบาดของ ไข้หวัดนกในปี ๒๕๔๗ ว่าทำให้รายได้ประชาชาติลดลงร้อยละ ๐.๓๙ ซึ่งหากมีการระบาดใหญ่ของไข้หวัดใหญ่อาจจะสร้างความสูญเสียให้กับเศรษฐกิจและสังคมอย่างมหาศาล

๑๓.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่เกิดจากโรคระบาดในมนุษย์

๒. เพื่อให้การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้กลับคืนสู่สภาวะปกติโดยเร็วที่สุด

๓. เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรเครือข่าย ทุกภาคส่วน ในการป้องกันและบรรเทาสถานการณ์ฉุกเฉินจากโรคระบาดในมนุษย์ให้ชัดเจน บูรณาการ และมีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์

โรคระบาดในมนุษย์ คือ เป็นการจำแนกโรคอย่างหนึ่ง ซึ่งปรากฏการณ์ใหม่ขึ้นในประชากรกลุ่มหนึ่งในระยะเวลาหนึ่ง ในอัตราที่สูงขึ้นมากกว่าที่คาดการณ์ไว้ โดยเทียบกับประวัติการเกิดโรคในอดีต โรคนั้นอาจเป็นโรคติดต่อทางสัมผัสหรือไม่ก็ได้ ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่เกิดโรคระบาดและพื้นที่ใกล้เคียง

๑๓.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติ ก่อนเกิดภัยประกอบด้วย

๑.การป้องกันและลดผลกระทบ มีแนวทาง ดังนี้

๑.๑ ประเมินความเสี่ยงจากโรคระบาดในมนุษย์ โดยการประเมินภัยและความอ่อนแอ เพื่อประเมินโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดโรคระบาดในมนุษย์ และผลกระทบจากการเกิดโรคระบาดในมนุษย์ เพื่อกำหนดมาตรการในการบริหารจัดการภัยจากโรคระบาดในมนุษย์และผลกระทบที่เกิดขึ้นให้เหมาะสม

๑.๒ จัดทำฐานข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการช่วยเหลือ เพื่อให้พร้อมเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน

๑.๓ พัฒนาระบบเครือข่ายฐานข้อมูลสารสนเทศ ด้านโรคระบาดในมนุษย์ให้มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน

๑.๔ เสริมสร้างความรู้และความตระหนักแก่ ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน เกี่ยวกับการป้องกันและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและปลอดภัยจากโรคระบาดในมนุษย์ ให้สามารถดูแลตนเอง และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ตลอดช่วงการระบาด

๑.๕ พัฒนาทีมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและพยาบาลดูแลผู้ป่วยวิกฤต เพื่อให้เป็น ที่ปรึกษาแก่ทีมแพทย์ในระดับพื้นที่

๑.๖ จัดทำสรุปบทเรียน (Lesson Learnt) ของการเกิดภัยจากโรคระบาด ในมนุษย์ครั้งสำคัญ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการในอนาคต

๒. การเตรียมความพร้อม มีแนวทาง ดังนี้

๒.๑ จัดตั้งและฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลืองานเจ้าหน้าที่ เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)

๒.๒ จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคระบาดในมนุษย์ รวมทั้งกำหนดมาตรการควบคุมการระบาดแบบบูรณาการในทุกะดับทั้งระดับประเทศ/ระดับจังหวัด/ระดับอำเภอ/ท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ จัดหาวัคซีนใช้หวัดใหญ่ที่เป็นสายพันธุ์ระบาดใหม่ ยาต้านไวรัส และเวชภัณฑ์แก่สถานบริการ และศูนย์ปฏิบัติการให้เพียงพอ

๒.๔ เตรียมความพร้อมในการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยในสถานบริการ ทั้งภาครัฐและเอกชนในทุกะดับ รวมถึงการจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม เมื่อสถานบริการมีผู้ป่วย เป็นจำนวนมาก

๒.๕ จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ในการตรวจคัดกรอง โดยพัฒนาศักยภาพ ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศให้ได้ตามมาตรฐานสากล

๒.๖ จัดเตรียมระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสารรอง และระบบสื่อสารสำรองที่จำเป็น พร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสาร ให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุโรคระบาดในมนุษย์

๒.๗ ฝึกซ้อมแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์

ขณะเกิดภัย

การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน มีแนวทางดังนี้

๑. เมื่อได้รับแจ้งเหตุโรคระบาดในมนุษย์ หรือได้รับข้อมูลการเกิดโรคระบาดในมนุษย์ให้อำนาจการในเขตพื้นที่จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหา โรคระบาดในมนุษย์ตามระดับความรุนแรงพร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำ และประสานหน่วยงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่ดำเนินการดังนี้

๑.๑ จัดทีมเจ้าหน้าที่เฝ้าระวัง และรณรงค์ค้นหาโรคเชิงรุก เพื่อดำเนินการควบคุมและป้องกันการระบาดในพื้นที่ให้ยุติโดยเร็ว

๑.๒ จัดตั้งทีมปฏิบัติการฯ หรือทีมเฝ้าระวังสอบสวนโรคเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and Rapid Response Team: SRRT) เพื่อติดตามสถานการณ์

๑.๓ โรงพยาบาลในเขตหรือท้องที่ดำเนินการเฝ้าระวังโรค คัดกรองผู้ป่วยโรงพยาบาลนั้นๆ

๑.๔ ทีมเฝ้าระวังสอบสวนโรคเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and Rapid Response Team: SRRT) ปฏิบัติภารกิจตามแผนปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินอย่างเคร่งครัด และค้นหา คัดกรอง คัดแยก ผู้ประสพภัย

๒. ให้การรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยตามความเหมาะสม

๓. ประชาสัมพันธ์แจ้งให้ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เกิดโรคระบาด หรือบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบข้างเคียงทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและวิธีการป้องกันตัวสำหรับผู้อยู่ในบริเวณพื้นที่ที่อาจได้รับอันตราย เพื่อป้องกันตนเองได้ถูกต้องและปลอดภัยจากโรคระบาดในมนุษย์

๔. กรณีที่จำเป็นต้องประสานความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ ประสานไปยังกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อแจ้งกระทรวงการต่างประเทศซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการประสานความช่วยเหลือจากต่างประเทศดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕. กรณีจำเป็นต้องรับบริจาคความช่วยเหลือด้านต่างๆ จากสาธารณชน ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ จัดตั้งศูนย์รับบริจาคและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดสถานที่เก็บรักษาสินของและเงินบริจาค รวมทั้งวิธีการแจกจ่ายเพื่อให้เกิดเอกภาพ และเป็นประโยชน์แก่ผู้ประสบภัยอย่างเสมอภาค และทันเหตุการณ์

๖. ดำเนินการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลกรณีมีผู้เสียชีวิตหน่วยงานหลักได้แก่ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ

หลังเกิดภัย

การจัดการหลังเกิดภัย มีแนวทางดังนี้

๑. ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ สำรวจความเสียหายและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

๒. ประชาสัมพันธ์ สร้างขวัญและกำลังใจ รวมทั้งฟื้นฟูสภาพจิตใจประชาชนที่ ประสบภัยให้กลับสู่ภาวะปกติ

๓. การจัดการศพผู้เสียชีวิต มีแนวทางดังนี้

๓.๑ จัดหาสถานที่เก็บรักษาศพและพื้นที่ในการพิสูจน์เอกลักษณ์ศพผู้เสียชีวิต

๓.๒ การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการส่งกลับ ให้เป็นไปตามข้อตกลงความร่วมมือการปฏิบัติงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการส่งกลับในกรณีภัยพิบัติร้ายแรงระหว่างกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๓.๓ การเคลื่อนย้ายศพ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับอำเภอ และจังหวัด ควบคุมการเคลื่อนย้ายศพผู้เสียชีวิต โดยการสนับสนุนของกระทรวงคมนาคม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นตามความจำเป็น

๔. ป้องกัน ฝ้าระวัง และควบคุมโรคที่อาจเกิดขึ้นทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

๕. ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ ในเขตพื้นที่ที่เกิดเหตุดำเนินการฟื้นฟูความเสียหายเบื้องต้น โดยใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ก่อน กรณีที่เกินขีดความสามารถให้พิจารณาช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยในกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๖. จัดให้มีการศึกษาผลกระทบจากโรคระบาดในมนุษย์ ที่มีผลกระทบต่อชีวิตของประชาชนอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลการบริหารจัดการภัยจากโรคระบาดในมนุษย์ในอนาคต

บทที่ ๑๔

การป้องกันและบรรเทาภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑๔.๑ บทนำ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ถือเป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามของสังคมไทย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เพิ่มขึ้นจะทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารใหม่ๆ ได้รับความรู้อย่างรวดเร็ว และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น ระบบขนส่งมวลชน เป็นต้น แต่ในทางกลับกันก็อาจเป็นภัยคุกคามอันเกิดจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่เหมาะสมและอาจเป็นอันตรายต่อสาธารณชน เช่น เกิดปัญหาอาชญากรรมรูปแบบใหม่ การล่อลวงเพื่อประสงค์ต่อทรัพย์สิน การล่อลวงเพื่อการค้ามนุษย์ และอาจเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ นอกจากนั้น เทคโนโลยีอาจทำให้คนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคม มีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลของผู้คนไปหาประโยชน์ ซึ่งจะทำให้เกิดความเสื่อมทางศีลธรรมของสังคม และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมได้

๑๔.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๒. เพื่อให้การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เพื่อกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนในการป้องกันและบรรเทาสถานการณ์ฉุกเฉินของภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศให้ชัดเจน บูรณาการ และมีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์

สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ หรืออาจกล่าวได้ว่า สารสนเทศเกิดจากการนำข้อมูล ผ่านระบบการประมวลผล คำนวณวิเคราะห์และแปลความหมายเป็นข้อความที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้จัดการสารสนเทศ ซึ่งเกี่ยวข้องตั้งแต่การรวบรวมข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลการประมวลผลการพิมพ์ การสร้างรายงาน การสื่อสารข้อมูล ฯลฯ เทคโนโลยีสารสนเทศจะรวมไปถึงเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดระบบการให้บริการ การใช้และการดูแลข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีความหมายที่กว้างขวางมาก และ ประกอบด้วย เทคโนโลยีสำคัญ ๒ สาขา คือ (๑) เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และ (๒) เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม

ภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยอาจเกิดความเสียหายขึ้นกับระบบ Hardware, Software, Network, People Ware แพ้ข้อมูล และอุปกรณ์อื่นๆ ที่ถูกทำลาย ทำให้เกิดความเสียหาย และเป็นสาธารณภัยที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทำให้เกิดผลกระทบและความเดือดร้อนต่อการดำรงชีวิตของประชาชน

ก่อนเกิดภัยประกอบด้วย

๑. การป้องกันและลดผลกระทบ มีแนวทาง ดังนี้

๑.๑ กำหนดให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรอิสระจัดทำโครงสร้าง ความมั่นคงปลอดภัยสำหรับองค์กร การควบคุมการเข้าถึงระบบ การป้องกันการรั่วไหลของข้อมูล ระบุตัวตนหรือลงทะเบียนก่อนการเข้าใช้ เป็นต้น หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๑.๒ ตรวจสอบและจัดทำข้อมูลกลุ่มเสี่ยง (กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงาน) หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงาน ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม สำนักงานปลัด กระทรวงการคลังกระทรวงวัฒนธรรม และกรุงเทพมหานคร

๑.๓ กำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้สอดคล้องกับ กฎหมายประกอบนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทาง อิเล็กทรอนิกส์ แผนแม่บทความมั่นคงปลอดภัยด้านไอซีทีแห่งชาติ นโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายการร่างประมวลกฎหมายด้านไอซีที นโยบายเตรียมความพร้อมแห่งชาติด้านข้อมูลสารสนเทศ พระราชบัญญัติว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ แนวทางปฏิบัติสำหรับความมั่นคงปลอดภัย สารสนเทศของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๔ เสริมสร้างความรู้และความตระหนัก แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับการ ป้องกันและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและปลอดภัยจากภัยเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑.๕ จัดทำสรุปบทเรียน (Lesson Learnt) ของการเกิดภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศครั้งสำคัญ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการในอนาคต

๒. การเตรียมความพร้อม มีแนวทาง ดังนี้

๒.๑ จัดตั้งและฝึกอบรมอาสาสมัคร เพื่อช่วยเหลืองานเจ้าหน้าที่ เช่น อาสาสมัครตรวจสอบ รับ แจ้ง และลบข้อมูลเว็บไซต์ไม่เหมาะสม เว็บไซต์ที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

๒.๒ จัดทำบัญชีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๓ จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

ขณะเกิดภัย

การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน มีแนวทาง ดังนี้

๑. เมื่อได้รับข้อมูลการเกิดภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ ป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์

๒. กรณีที่จำเป็นต้องประสานความช่วยเหลือจากต่างประเทศให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ ประสานไปยังกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อแจ้งกระทรวงการต่างประเทศซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการ ประสานความช่วยเหลือจากต่างประเทศดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓. ดำเนินการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลกรณีมีผู้เสียชีวิต

หลังเกิดภัย

การจัดการหลังเกิดภัย มีแนวทาง ดังนี้

๑. ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ บริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถกลับมาใช้งานได้ตามปกติ พร้อมทั้ง ดำเนินการ ทดสอบระบบว่าสามารถปฏิบัติงานได้หรือไม่ และจัดทำระบบรักษาความปลอดภัยให้เป็นไปตาม มาตรฐาน

๑.๒ สำนักรวความเสียหายและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็น หลักฐาน เพื่อสงเคราะห์และฟื้นฟู

๒. กรณีมีผู้เสียชีวิตให้จัดการศพผู้เสียชีวิต ตามแนวทางดังนี้

๒.๑ จัดหาสถานที่เก็บรักษาศพและพื้นที่ในการพิสูจน์เอกลักษณ์ศพผู้เสียชีวิต หน่วยงานหลัก ได้แก่ จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข

๒.๒ การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการส่งกลับ ให้เป็นไปตามข้อตกลง ความร่วมมือการปฏิบัติงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการส่งกลับในกรณีภัยพิบัติร้ายแรงระหว่างกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒.๓ การเคลื่อนย้ายศพ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับอำเภอ และจังหวัด ควบคุมการเคลื่อนย้ายศพผู้เสียชีวิต โดยการสนับสนุนของกระทรวงคมนาคม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นตามความจำเป็น

๓. ช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประสบภัยทั้งด้านร่างกายและด้านจิตใจ ให้สามารถดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างเป็นปกติสุข

๔. จัดให้มีการศึกษาผลกระทบจากภัยเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการในอนาคต

ลงชื่อ

(นายสนั่น มาหล้า)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ

ภาคผนวก. ก

อัตรากำลังประกอบแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑. คณะกรรมการอำนวยการประกอบด้วย

๑.๑	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ	เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ
๑.๒	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ (๑) (๒)	เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ
๑.๓	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ	เป็นกรรมการ
๑.๔	ผู้อำนวยการกองช่าง	เป็นกรรมการ
๑.๕	ผู้อำนวยการกองคลัง	เป็นกรรมการ
๑.๖	ผู้อำนวยการกองการศึกษา	เป็นกรรมการ
๑.๗	หัวหน้าสำนักปลัดฯ	เป็นกรรมการ
๑.๘	ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรแม่จัน	เป็นกรรมการ
๑.๙	พนักงาน/ลูกจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ ทุกคน	เป็นกรรมการ
๑.๑๐	อปพร. องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ	เป็นกรรมการ
๑.๑๑	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ	เป็นกรรมการ/เลขานุการ
๑.๑๒	จพง.ป้องกันฯ	เป็นกรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่

๑. อำนวยการควบคุมกำกับดูแล และกำหนดมาตรการในการดำเนินการป้องกันภัย ช่วยเหลือผู้ประสบภัยและดำเนินการฟื้นฟูบูรณะผู้ประสบภัย
๒. ประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจและองค์กรต่าง ๆ เพื่อขอรับการ สนับสนุนในการป้องกันและช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย

๒. ฝ่ายติดตามและแจ้งเตือนภัยประกอบด้วย

๒.๑	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ	เป็นหัวหน้าฝ่ายติดตามฯ
๒.๒	รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ	เป็นกรรมการ
๒.๓	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป	เป็นกรรมการ
๒.๔	ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ทุกหมู่บ้าน	เป็นกรรมการ
๒.๕	เจ้าพนักงานธุรการ	เป็นกรรมการ
๒.๖	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	เป็นกรรมการ

มีหน้าที่

ติดตามข่าวความเคลื่อนไหวของลักษณะอากาศ การพยากรณ์อากาศ ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ สภาพความแห้งแล้งและการเกิดภัยทุกภัยที่เกี่ยวข้องเพื่อแจ้งกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ สำหรับแจ้งเตือนประชาชนให้ทราบ

๓. ฝ่ายประชาสัมพันธ์ประกอบด้วย

๒.๑	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ	เป็นหัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์
๒.๒	รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ	เป็นกรรมการ
๒.๓	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป	เป็นกรรมการ
๒.๔	ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ทุกหมู่บ้าน	เป็นกรรมการ
๒.๕	เจ้าพนักงานธุรการ	เป็นกรรมการ
๒.๖	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	เป็นกรรมการ

มีหน้าที่

ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัย ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารข้อมูลที่แท้จริงให้ประชาชนทราบถึงสถานการณ์ของภัยที่เกิดขึ้นและการเตรียมการป้องกันและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยของทางราชการและหน่วยงานต่าง ๆ

๔. ฝ่ายปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือประกอบด้วย

- ๔.๑ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ
- ๔.๒ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอำเภอแม่จัน
- ๔.๓ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอแม่จัน
- ๔.๔ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนข้างเคียง
- ๔.๕ มณฑลทหารบกที่ ๓๗ ค่ายเม็งรายมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
- ๔.๖ หน่วยงานสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำทุกหน่วยงาน
- ๔.๗ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ
- ๔.๘ สถานีตำรวจภูธรแม่จัน
- ๔.๙ การประปาส่วนภูมิภาคอำเภอแม่จัน
- ๔.๑๐ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแม่จัน
- ๔.๑๑ บริษัทองค์การโทรศัพท์อำเภอแม่จัน
- ๔.๑๒ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่จัน
- ๔.๑๓ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่จัน
- ๔.๑๔ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ

มีหน้าที่

ปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยตลอดจนควบคุมป้องกันและระงับภัยที่เกิดขึ้นและฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

๕. ฝ่ายรักษาความสงบประกอบด้วย

- ๕.๑ เจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรแม่จัน
- ๕.๒ พนักงานและลูกจ้างงานป้องกันฯ ทุกคน
- ๕.๓ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ

มีหน้าที่

รักษาความสงบเรียบร้อย กำหนดเขตพื้นที่อันตราย จัดระเบียบการจราจร ป้องกันการโจรกรรมและก่ออาชญากรรม ควบคุม ตรวจตราบุคคลในบริเวณที่เกิดภัย รวมทั้งให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยให้ประชาชนและอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ประสบภัย

เครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมืออุปกรณ์
งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ

ชื่อ - หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์	ประเภทเครื่องจักรกลยานพาหนะและอุปกรณ์กู้ภัย	จำนวน/คัน	หมายเหตุ
องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ	๐๕๓-๖๖๕๐๗๓	- รถบรรทุกน้ำขนาด ๑๐,๐๐๐ ลิตร	๑	
		- รถบรรทุกน้ำขนาด ๖,๐๐๐ ลิตร	๑	
		- รถยนต์กระบะ	๑	
		- รถยนต์บริการฉุกเฉิน(๑๖๖๙)	๑	
		- รถบรรทุกเครนพร้อมกระเช้า	๑	
		- รถแมคโครขนาดเล็ก	๑	
		รวม	๖	

รวมข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย/สาธารณภัย
ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

.....

ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย / วาตภัย / อุทกภัย / ภัยหนาว / ไฟป่า

หมู่ที่	หมู่บ้าน	หลังคา เรือน	พื้นที่เสี่ยงภัย				หมายเหตุ
			วาตภัย	อุทกภัย	ภัยหนาว	ไฟป่า	
๑	เหมืองกลาง	๒๑๖	✓	✓	✓	-	
๒	ป่ายาง	๒๔๖	✓	✓	✓	-	
๓	แม่คำหลักเจ็ด	๔๕๗	✓	✓	✓	-	
๔	สันสลีหลวง	๓๔๙	✓	✓	✓	-	
๕	กล้วย	๑๔๒	✓	✓	✓	-	
๖	สันนายาว	๒๔๖	✓	✓	✓	-	
๗	เวียงสา	๓๔๐	✓	✓	✓	✓	
๘	แม่สลอนนอก	๒๐๖	✓	✓	✓	✓	
๙	แสนสุข	๓๔๒	✓	✓	✓	✓	
๑๐	ศรีคำ	๓๙๑	✓	✓	✓	-	
๑๑	รุ่งเจริญ	๑๐๑	✓	✓	✓	✓	
	รวม	๓,๐๓๗					

ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ จากเว็บไซต์ สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร

พื้นที่ปลอดภัยและรองรับผู้อพยพจากสาธารณภัย

ลำดับที่	สถานที่	หมายเหตุ
๑	โรงเรียนสันสลีหลวง-สันนายาว	
๒	โรงเรียน อบต.ศรีคำ(เวียงสา)	
๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่ายาง	
๔	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกล้วย	
๕	วัดสันสลีหลวง	
๖	วัดสันนายาว	

